

BEST OF MILOS

in responsible tourism
2010

*Επιλεγμένες προτάσεις
για τη Μήλο με γνώμονα
το βιώσιμο τουρισμό*

Η ταυτότητά μας

BEST OF MILOS 2010

ένας οδηγός που προσφέρει «Επιλεγμένες προτάσεις για τη Μήλο με γνώμονα τον βιώσιμο τουρισμό»*.

Κυκλοφορεί

Στις αρχές κάθε καλοκαιριού!

Χρώμα

Το αιώνιο γαλάζιο του Αιγαίου
Το αγαπημένο φούξια της βοκαμβίλιας

Στόχος

Να συνεισφέρει στην προβολή του νησιού και την ολόπλευρη και αειφόρο ανάπτυξη του.

Τι είναι "BEST"

Best για εμάς, είναι όσα μέρη αξίζει να επισκεφτούμε και όσες εμπειρίες αξίζει να ζήσουμε στη Μήλο. Όλες οι επιλογές έγιναν κατά την κρίση της υπεύθυνης για την έκδοση, ενός ανθρώπου με βαθιές ρίζες στη Μήλο, και σε συνέχεια ουσιαστικής αναζήτησης και προσεκτικής εξέτασης των πιθανών επιλογών.

Κριτήρια για την παρουσίαση επιχειρήσεων στον οδηγό

Οι επιχειρήσεις που παρουσιάζονται στον οδηγό επικεντρώνονται στην παροχή υπηρεσιών για επισκέπτες. Επιλέχθηκαν, ενδεικτικά, με βάση τη συνολική ποιότητά τους σε επίπεδο υπηρεσιών και το σεβασμό προς τον επισκέπτη αλλά και γιατί διακρίνονται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς:

- Τοπική παράδοση και πολιτισμική συναίσθηση
- Κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία
- Αισθητική άποψη και φιλόξενη διάθεση
- Φυσικό περιβάλλον και τοποθεσία
- Εφαρμογή πρωτότυπων ιδεών

* Βιώσιμος Τουρισμός ή Υπεύθυνος ή Αειφορικός ή Ήπιος ή Εναλλακτικός ή Τουρισμός Ελάχιστων Επιπτώσεων

Η ανάπτυξη «υπεύθυνου» τουρισμού ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών τουριστών και των περιοχών που τους φιλοξενούν και παράλληλα προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον.

Η ανάπτυξη αυτή οδηγεί στο να διατηρείται η πολιτιστική ακεραιότητα, οι ουσιαστικές οικολογικές διαδικασίες, η βιοποικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής.

Όλες οι μορφές τουρισμού μπορούν να είναι υπεύθυνες. Αυτό που προέχει είναι το να είναι κάποιος ευσυνείδητος πολίτης του κόσμου, να σέβεται τη ζωή, τα πιστεύω, την κουλτούρα και το περιβάλλον των ανθρώπων της περιοχής την οποία επισκέπτεται και να συμμετέχει με διακριτικό τρόπο.

Οι παραπάνω πληροφορίες προέρχονται από το "Global Code of Ethics for Tourism" (παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό).

Our ID

BEST OF MILOS 2010

This edition is a guide to the "Best in Responsible Tourism"* in Milos.

In circulation

Every year, in the beginning of summer!

Color

The eternal blue of the Aegean
The favorite fuchsia of the bougainvillea

Long-term Objective

To contribute to the holistic advancement and sustainable development of the island.

What "BEST" means

Best to us is all the places worth seeing and all the experiences worth living in Milos. All choices were made according to the personal judgement of the editor, a descendant of an old Melian family, and only after careful consideration and thorough examination of prospective alternatives.

Selection criteria for placements in this guidebook

The venues offering guest services, presented herein, were selected for the overall quality of their services and respect on customer needs and additionally because they stand out in at least one of the following areas:

- Local tradition and cultural awareness
- Social and environmental consciousness
- Character, aesthetics and hospitable attitude
- Natural environment and location
- Implementation of original ideas

* Responsible Tourism or Sustainable, Alternative, Green, Eco or Nature Tourism

The development of Responsible Tourism fulfills the needs of both present tourists and host regions while at the same time it safeguards and protects future opportunities.

Such a development is conducive to enriching and enhancing the standing of tourism, provided it respects the cultural heritage, protects the natural heritage composed of ecosystems and biodiversity and preserves endangered species of wildlife.

All forms of tourism can be responsible. Of primary concern is to become a conscious citizen of the world, to respect the life, the beliefs, the culture and the environment of the host people and to participate discretely.

A short excerpt from the "Global Code of Ethics for Tourism".

Καλώς Ορίσατε σε μία... διαφορετική Μήλο!

Η Μήλος, είναι ένα από τα ομορφότερα νησιά της Ελλάδας. Μία κοιτίδα πολιτισμού από την προϊστορική εποχή, ένα φημιστηγενές νησί «φυσικής τέχνης», το νησί με τις πολύχρωμες παραλίες, τις κρυμμένες κατακόμβες, το «νησί της Αφροδίτης» - ένα Κυκλαδίτικο τοπίο απaráμιλλη φυσικής ομορφιάς.

Σημάδια από τη μακραίωνη πορεία της στο χρόνο, γεωλογικά, μορφολογικά, ιστορικά ή πολιτιστικά, ξεπροβάλλουν σε κάθε της γωνιά. Η Μήλος αναφαίνεται στην ιστορία, λόγω του οψιδιανού, από την Μεσολιθική εποχή, ακμάζει κατά την Μινωική-Μυκηναϊκή, και φτάνει στο απόγειό της κατά την Κλασική περίοδο. Συνεχίζει δραστήρια και παραγωγική κατά τη Ρωμαϊοκρατία, την πρωτοχριστιανική εποχή και τη Λατινοκρατία. Μετά από σκοτεινό διάλειμμα τριών αιώνων εισέρχεται πάλι ενεργά στην οικονομικο-παραγωγική ζωή της Ελλάδας από τις αρχές του 20ου αι.

Καταπράσινη και θουλουδιασμένη την άνοιξη, υποδέχεται το Πάσχα τιμώντας την παράδοση. Πολλοσύχναστη και χαρούμενη το καλοκαίρι, χαρίζει απλόχερα τις ομορφιές της. Γαλήνια και τρυφερή το φθινοπώρο, δελεάζει τους περιπατητές με αρώματα νοτισμένης φύσης. Ευμετάβλητη το χειμώνα, άηλοτε αγριεμένη και άηλοτε αναπάντεχα ηλιόηλοστη μαυλίζει τους λιγοστούς τυχερούς επισκέπτες με το καθάριο φως της.

Ελπίζουμε να απολαύσετε τις επιλογές που σας ταιριάζουν και να ανακαλύψετε και άλλες, δικές σας, καινούριες και μοναδικές, όσο οι διακοπές σας στη Μήλο!

Ο οδηγός, που γράψαμε για σας με μεράκι και αγάπη, θα σας συντροφεύει σαν ένας καλός φίλος και θα σας δίνει συμβουλές για τις μέρες της παραμονής σας στο νησί. Ανακαλύψτε μικρά μυστικά, δοκιμάστε μηλίικες γεύσεις, απολαύστε τη φιλοξενία των ανθρώπων, εξερευνήστε τις πολυάριθμες ακτές του, οργανώστε το πάρτι της ζωής σας! Ακολουθείστε τα "tips" και ζήστε μία... διαφορετική Μήλο, στην οποία η ποιότητα και ο σεβασμός προς τον επισκέπτη έχουν τον πρώτο λόγο.

Σχόλια, σκέψεις και προτάσεις για την παρούσα ή τις μελλοντικές εκδόσεις μπορείτε να στείλετε μέσω email στο best@mymilos.gr. Ανακαλύψτε περισσότερα για τη Μήλο στο www.mymilos.gr

Welcome to a... different Milos!

Milos is one of the most beautiful islands of Greece. A birthplace of western civilization since the pre-historic era, a volcanic island of "natural art", the island of the multicolored beaches and the secluded catacombs, the "island of Venus". A Cycladic landscape of unique natural beauty.

Geological, morphological, historical and cultural indications of its progressive course through time are evident all over the place. Milos appears in history in the Mesolithic period due to the obsidian, it flourishes during the Minoan-Mycenaean era and reaches big acme in the Classical epoch. It continues to contribute actively and productively throughout the Roman rule, the early Christian years and the Latin domination. After a dark interval of three centuries it dynamically reenters the socio-economic life of Greece in the beginnings of the 20th c.

Green and covered with colorful flowers during the spring, it welcomes Easter with fascinating traditional celebrations. Busy and joyous in the summer, it salutes visitors abundantly laying out its attractions. Calm and peaceful in the autumn it tempts hikers with fresh scents of moist nature. Capricious during the winter, furious or unexpectedly sunny, it captivates the scarce guests with its bright light.

We hope that you will enjoy all the charm our island has to offer and grab the opportunity to discover more, original and unique beauties, just like your holidays in Milos will be!

This guidebook was compiled with genuine concern for our island and lots of fun. Just like your "best" friend, let it accompany you on this journey pointing out its amicable advice. Discover little secrets, try Melian tastes, enjoy the hospitality of the people, explore the infinite coasts, arrange the party of your life! Follow our "tips" and experience a... different Milos where quality and respect to the visitor play the most important role.

We will be happy to receive comments and suggestions about this or our future editions at: best@mymilos.gr. Learn and discover more about Milos on www.mymilos.gr.

Η Μήλος με μια ματιά!

Έκταση: 151 τ. χλμ.

Ακτογραμμή: 125 χλμ.

Παραλίες: Περισσότερες από 71!

Απόσταση από το λιμάνι του Πειραιά:

86 ναυτικά μίλια / 5 - 7,5 ώρες με συμβατικό

πλοίο / 2,5 - 4,5 ώρες με ταχύπλοο

Απόσταση από το Εθ. Βενιζέλος: 25'

(συστήνεται για τους ανυπόμονους!)

Υψηλότερη κορυφή: 751 μέτρα

(προφήτης Ηλίας)

Μόνιμοι κάτοικοι: 5.000

Απαραίτητο τηλέφωνο: 22870 22 445

(Τουριστικές Πληροφορίες Μήλου, Αδάμας

-ισχύει για τους καλοκαιρινούς μήνες)

Milos at a glance!

Area: 151 sq. km

Coastline: 125 km

Number of beaches: More than 71!

Distance from Piræus port:

86 nautical miles / 5 - 7,5 hrs

with conventional boats /

2.5 - 4.5 hrs with high speed boats

Length of flight from El.Venizelos

(Athens Airport): 25' (recommended to the impatient travelers!)

Highest point: 751 m (hill of Prophet Elias)

Residents: 5.000 people

Essential phone number: (+30) 22870 22 445

(Milos Tourist Information Center, Adamas, valid from June to September)

Γνωρίζοντας τη Μήλο Getting to know Milos

Στιγμές από την ιστορία της
Moments in Milos' history

Μικρά θαύματα της φύσης
Little miracles of nature

Στάση σε χωριά και οικισμούς
A look at villages and settlements

Οικισμοί με παραδοσιακά σύρματα και
γραφικές παραλίες
Settlements with traditional "syrmata"
and scenic beaches

Κάθε παραλία, ένας διαφορετικός κόσμος!
Every beach a different world!

Στη ρότα των πειρατών
The route of the pirates

Η ιστορία μας μέσα από τα μουσεία
Our history through the museums

Από την ειδωλολατρία στο Χριστιανισμό
From paganism to Christianity

Οι φωτάρες του Κυριαύγουστου
The big bonfire of August!

Στιγμές από την ιστορία της Μήλου

Ο Μήλος, σύμφωνα με την μυθολογία, ήταν γιος του Ποταμού Σκαμάνδρου που αποίκισε το νησί μετά από οδηγία της θεάς Αφροδίτης. Ήταν ένας όμορφος νέος που τον ερωτεύτηκαν οι τρεις Ολύμπιες θεές, Ήρα, Αθηνά και Αφροδίτη, και δημιουργήθηκε η έρις που κατέστησε να λύσει ο Πάρις. Το έπαθλο ήταν μήλο που ο Πάρις προσέφερε στην Αφροδίτη «τη καλλίστη» - στην ωραιότερήν.

Η πόλη της Φυλακωπής αναπτύχθηκε κατά την Μινωική περίοδο σαν διαμετακομιστικός εμπορικός σταθμός της περιζήτητης πέτρας, του οψιδιανού. Σε ανασκαφή που έγινε στο νεκροταφείο της πόλης, βρέθηκε πήλινο ομοίωμα πηλού της 3ης χιλ. π.Χ. που δίνει μία ιδέα των πλοιαρίων που χρησιμοποιούσαν για το εξαγωγικό εμπόριο του οψιδιανού. Το ομοίωμα εκτίθεται σήμερα στο Αρχαιολογικό μουσείο Μήλου. [1]

Η αρχαία πόλη Κλήμα, γνώρισε μεγάλη ακμή την αρχαϊκή (7ο-6ο αιώνα π.Χ.) και την κλασική (5ο-4ο αιώνα π.Χ.) εποχή. Ήταν περιτριγυρισμένη με ισχυρά τείχη που έφθασαν μέχρι τη θάλασσα και κοσμήτο με μνημειώδη δημόσια κτίρια και έργα τέχνης, μάρτυρες της ευημερίας που ανέπτυξε. Έκοψε αργυρό νόμισμα και ανέπτυξε ίδιο αλφάβητο. Υπολογίζεται ότι το θέατρο της πόλης στην αρχαιότητα, χωρούσε περί τους 7000 θεατές. [2]

Οι κατακόμβες της Μήλου θεωρούνται το δεύτερο πιο αξιόλογο Παλαιοχριστιανικό μνημείο στον κόσμο, μετά από αυτές της Ρώμης. Έχουν μήκος 184μ. και είναι σκαμμένες σε μαλακό κισσαρώδη βράχο, αρχικά σε φυσικά σπήλαια, ανάμεσα στο χωριό της Τρυπητής και στα ερείπια της αρχαίας πόλης του Κλήματος, σε ύψος περίπου 150 μ. από την θάλασσα.

Το άγαλμα της Αφροδίτης, που έκανε γνωστή τη Μήλο στα πέρατα του κόσμου, φιλοτεχνήθηκε κατά την Ελληνιστική περίοδο (323-146 π.Χ.). Τα χέρια της Αφροδίτης δεν βρέθηκαν ποτέ. Πιστεύεται, ότι με το δεξί χέρι ανασήκωνε τον χιτώνα και με το αριστερό κρατούσε το μήλο, σύμβολο της ομορφιάς, που σύμφωνα με τον μύθο της χάρισε ο Πάρις. Το άγαλμα βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο του Λούβρου ενώ στο Αρχαιολογικό μουσείο Μήλου εκτίθεται αντίγραφο του αγάλματος. [3]

Moments in Milos' history

Milos, according to Greek mythology, was the son of River Skamandros who colonized the island, following the directive of goddess Venus. The three Olympian Goddesses, Hera, Athena and Aphrodite, befell in love with this beautiful young man. A dispute was thus created, that Paris of Troy was called to judge. The reward was an apple that Paris offered to Aphrodite - "to the fairest one".

The city of Phylakopi developed during the Minoan period as a trade center of the obsidian, a highly valued volcanic mineral. A clay effigy of a boat, of the 3rd mil. BC, was excavated at the cemetery of the city. The boat effigy is considered a replica of the vessels used for the trade of the obsidian and is now exhibited at the Archaeological museum of Milos. [1]

The ancient polis of Klima reached a big acme during the archaic (7th-6th c. AD) and the classical (5th-4th c. AD) periods. It was surrounded by strong walls that reached downhill to the sea and was adorned with monumental buildings and exquisite works of art, an indication of great prosperity. The city minted silver coins and developed its own alphabet. It is estimated that its theatre could accommodate up to 7000 spectators. [2]

The catacombs of Milos are considered the second most important Paleo-Christian monument in the world, after those of Rome. Carved in soft pumice stone, initially in natural caverns, between the village of Trypiti and the ancient city of Klima, they lie approximately 150 m above sea level and have an explored length of 184 m.

Aphrodite of Milos (Venus de Milo), the statue that made Milos renowned to the end of the world, was created at the end of the Hellenistic period (323-146 BC). Aphrodite's hands were never recovered. It is believed that with the right hand she lifted up her drapery. With the left hand she held the apple, the "symbol of beauty", which according to the legend, Paris offered to her - "to the fairest". A replica of the statue is exhibited at the Archaeological museum of Milos. [3]

www.mymilos.gr tip:

Επισκεφτείτε το Αρχαιολογικό Μουσείο του νησιού στην Πλάκα και ελάτε σε επαφή με την καθημερινή ζωή, τις εργασίες, την αρχιτεκτονική και τα ταφικά έθιμα που επικρατούσαν κατά την Προϊστορική και Ιστορική περίοδο στη Μήλο. (τηλ. 22870 28026). Visit the Archaeological museum of Milos in Plaka, and get acquainted with the everyday life, the artistic achievements, the architecture and the burial customs that prevailed during the Prehistoric and Historic periods in Milos. (tel. 22870 28026).

Μικρά θαύματα της φύσης

Το **ηφαιστειογενές νησί της Μήλου** αναδύοταν από το Αιγαίο πέλαγος πριν από 2,7-1,8 εκ. χρόνια σαν αποτέλεσμα των καταβυθίσεων της Αφρικανικής τεκτονικής πλάκας κάτω από την Ευρασιατική.

Το παλιότερο πέτρωμα (διοξειδίο του πυριτίου)

δημιουργήθηκε πριν από 1,5 εκ. χρόνια στην Μπομπάρδα του Αδάμαντα. Πρόκειται για τον γνωστό οψιδιανό, ένα είδος φυσικού γυαλιού, που συντέλεσε σημαντικά στην ανάπτυξη της Μήλου.

Το **Παλιόρεμα** σημαίνει **αφιλόξενος ποταμός**. Παρά το οξύμωρο της τοπωνυμίας, επισκεπτείτε το Παλιόρεμα, όχι μόνο για το τοπίο και τις εγκαταστάσεις των ορυχείων θείου που έχουν διασωθεί, αλλά κυρίως για να εκτιμήσετε τις συνθήκες ζωής και εργασίας των εργαζομένων, που σήμερα θα τους θεωρούσε κανείς αληθινούς ήρωες. [1]

Το **ακρωτήριο Βάνι** σήμερα σηματοδοτεί την είσοδο στο ήμισυ της Μήλου προς τα δυτικά. Πριν από εκατομμύρια χρόνια ήταν βυθός ενός ηφαιστειακού κρατήρα στον πυθμένα της θάλασσας, όπου σχηματίστηκε το Μαγγάνιο. [2]

Ο **Κάλαμος** βρίσκεται πάνω από τον όρμο της Αγ. Κυριακής. Ένα από τα παλιότερα ηφαιστειακά κέντρα στα ΝΑ του νησιού, τμήμα του ηφαιστειακού τόξου του νότιου Αιγαίου. Ψηλές θερμοκρασίες σε μεγάλα βάθη δημιουργούν ατμίδες που διαφεύγουν από σχισμές της γης σε μορφή αερίων θερμοκρασίας 100° κελσίου. Τα αέρια είναι ορατά από μακριά και είναι έντονη η μυρωδιά του θείου. [3]

Η ενδημική οχιά της Μήλου (*Macrovipera Schweizeri*)

έχει κηρυχτεί προστατευόμενο είδος. Με το σχέδιο Natura 2000, μια μεγάλη έκταση στην Δυτική Μήλο, στον Χάλακα, έχει αποδοθεί για την προστασία της, σε μια προσπάθεια να περσιωθεί.

Little miracles of nature

The **volcanic island of Milos** started emerging from the Aegean Sea at around 2.7-1.8 million years ago as a consequence of the subduction of the African tectonic plate beneath the Eurasian plate.

The **oldest mineraloid (silicon dioxide)** was created 1.5 million years ago in Bobarada. Adamas. It was a type of naturally occurring volcanic glass, the later famous obsidian.

Paliorema in Greek denotes the unfriendly river. But don't let the name frighten you. It's a worth visiting place, not only for the scenery and the installations of the old sulfur mines still preserved, but mainly to assess the working and living conditions experienced by the workers there; people, whom today we would consider real heroes. [1]

Cape Vani designates the western entry point to the gulf of Milos. Million years ago, it used to be the bottom of a submarine volcano crater. Manganese deposits were formed here. [2]

Kalamos lies over the gulf of Ag. Kyriaki. One of the oldest volcanic centers on the SE coast of the island, part of the volcanic arch of the southern Aegean. High temperatures in great depths create fumaroles emitting gases which escape to the surface in temperatures close to 100° Celsius. The steam is visible from far away and the smell of sulphur intense. [3]

Milos' endemic Viper (*Macrovipera Schweizeri*) has been declared an endangered species. In line with the program Natura 2000, a large area of western Milos, in Chalakas, has been laid out for its protection, in an attempt to save The Milos Viper from extinction.

www.mymilos.gr tip:

Αξίζει να αφιερώσετε χρόνο για μία επίσκεψη στο Μεταλλευτικό μουσείο, στον Αδάμαντα: αντικείμενα, εικόνες και φωτογραφίες παρουσιάζουν τις γεωλογικές ιδιαιτερότητες της Μήλου και αφηγούνται με τον τρόπο τους 11.000 χρόνια μεταλλευτικής ιστορίας. (Τηλ. 22870-22481).

Don't miss the opportunity to visit the Mining Museum in Adamas: objects, illustrations and photographs present the geological peculiarities of Milos and narrate in their unique way 11,000 years of mining history. (tel. 22870-22481)

Στάση σε χωριά και οικισμούς

Ο Αδάμας είναι το κύριο λιμάνι στον μεγάλο κόλπο της Μήλου, από τους μεγαλύτερους φυσικούς κόλπους σε όλη τη Μεσόγειο. Η αρχιτεκτονική του 19ου αι. έχει διατηρηθεί σε πολύ καλή κατάσταση στον αρχικό λόφο οίκησης, πάνω από το λιμάνι. Σήμερα είναι το μεγαλύτερο κέντρο δραστηριότητας, με εμπορικά καταστήματα, καφέ και εστιατόρια. (1)

Τα Πολλώνια, τουριστικό ψαροχώρι, είναι το δεύτερο λιμάνι της Μήλου και βασικός κόμβος επικοινωνίας με την γειτονική Κίμωλο. Γραφικός κοληπίσκος στα ΒΑ του νησιού, με αμμουδιά, καταγάλινα νερά και αρμυρίκια, αλλά και ταβέρνες, καφέ και μπαρ, δίπλα στη θάλασσα. (2)

Η Τρυπητή, είναι παραδοσιακό καθολοδιατηρημένο χωριό πάνω από τα ερείπια της κλασικής πόλης του Κλήματος όπου μπορείτε να γευτείτε ποικιλίες από Μηλίεκα εδέσματα. Οι πολυάριθμες φυσικές σπηλιές που προκάλεσε η σαθρότητα του εδάφους έδωσαν το όνομα στην τοποθεσία και χρησίμευσαν στην αρχαιότητα σαν νεκροταφείο. Εδώ σώζονται οι μοναδικοί ανεμόμυλοι της Μήλου που χάρη στους ισχυρούς ανέμους της περιοχής χρησιμοποιούνταν για την άλεση των σιτηρών. (3)

Η Ζεφυρία δημιουργήθηκε από Βενετούς τον 13ο αι. στον πιο εκτεταμένο κάμπο του νησιού και γρήγορα έγινε πρωτεύουσα. Τον 17ο αι. η φεουδαρχική κοινωνία μετατράπηκε σε αστική και η Χώρα έφθασε στην μεγαλύτερη ακμή της. Στα τέλη του 18ου αι, μετά την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης το 1650 και τους ισχυρούς σεισμούς του 1738, εγκαταλείφθηκε και ο πληθυσμός μετοίκησε στο Κάστρο. Σήμερα είναι ένας ζωντανός αγροτικός οικισμός.

Οι Πλάκες χτίστηκαν στις αρχές του 19ου αι. στις υπώρειες του Κάστρου, σε μια επίπεδη περιοχή, από όπου πήραν το όνομα τους που σημαίνει ίσιωμα. Ο πολιτιστικός σύλλογος «Πλακιωτική Ένωση» διοργανώνει πολλές εκδηλώσεις όλο το χρόνο.

A look at villages & settlements

Adamas (Greek for diamond) is the main port of Milos, one of the biggest naturally formed gulfs across the Mediterranean. The 19th c. architecture has been preserved in very good condition on the hill of the initial settlement, above the harbour. Today, it is the biggest center of activity on the island, with commercial stores, coffee bars and restaurants. (1)

Pollonia, a colourful tourist village, is the second port of the island and main transit point to the island of Kimolos. A small gulf on the NE part of the island, with a sandy beach and Tamarix trees but also various tavernas and coffee shops by the sea. (2)

Trypiti is a traditional village over the ruins of the classical town of Klima, where you can taste a variety of Melian treats at the local tavernas. Many natural holes caused by the softness of the ground gave their name to the area (hollow in Grk. is "trypitos") and have been used in antiquity as burial grounds. Characteristic are the windmills of Trypiti. Used for the grinding of grain in the past, converted to comfortable lodgings nowadays. (3)

Zefyria was established by the Venetians on the 13th c. in one of the most extensive and fertile plains of the island and soon became capital. By the 17th c. the feudal society had been gradually transformed to an urban society and Chora reached its biggest acme. At the end of the 18th c, after the explosion of the volcano of Santorini in 1650 and the powerful earthquakes of 1738, it was abandoned and the population relocated in Kastro (the Castle). Today it is a thriving rural community.

Plakes (Grk. for flat) was built near the Castle, in the beginning of the 19th c, on a flat region and this is where it draws its name from. "Plakiotiki Enosi" the local cultural club organizes various events throughout the year.

www.mymilos.gr tip:

Εάν βρεθείτε στο δυτικό τμήμα της Μήλου, περάστε από τη μονή της Αγίας Μαρίας, στο Χαλίακα. Η μονή ευημερούσε για πολλά χρόνια, με πλούσιες εκτάσεις για καλλιέργεια και βοσκή, και μια μικρή λιμνοθάλασσα, το Ριβάρι, όπου είχαν εκτροφείο ψαριών.

On your way to the western part of the island (Chalakas), visit the monastery of Ag. Marina. Accessible only by sea till the mid 20th century, it prospered for many years, with plenty of fertile plains for cultivation and shepherding and a small lagoon "Rivary" (latin: Vivarium) where the monks used to breed fish.

Επίσκεψη στην Πλάκα & το Κάστρο

Τον 18ο αι. λόγω ασθeneιών άρχισε η εγκατάληψη της Παλιάς Χώρας (Ζεφυρία) και οι κάτοικοι της εγκαθίστανται στο Κάστρο, που τότε γίνεται πρωτεύουσα και καθώς υπήρχε έλλειψη χώρου κτίσθηκε αργότερα η Πλάκα και τα γύρω χωριά, Τριοβάσαιοι, Τρυπητή, Πλάκες.

Η Πλάκα (το Χωριό) είναι η πρωτεύουσα της Μήλου. Χάνεται κανείς ανάμεσα στα πλακόστρωτα, γραφικά σοκάκια, που κτίστηκαν για προστασία από τους πειρατές που στην εποχή ίδρυσης του οικισμού ήταν συχνό φαινόμενο στο Αιγαίο. Τα Μάρμαρα, το μπαλκόνι της, προσφέρει υπέροχη θέα κυρίως την ώρα του ηλιοβασιλέματος. [1]

Το Κάστρο, λόφος απόκρημνος ύψους 280μ., δεσπόζει στην είσοδο του λιμανιού. Οι Βενετοί Σανούδοι, που από τον 13ο αι. κυριάρχησαν στις Κυκλάδες και το Αιγαίο, κατοίκησαν πρώτοι στο Κάστρο και το οχύρωσαν για να προφυλαχτούν από τις επιδρομές των πειρατών. [2]

A visit at the picturesque capital

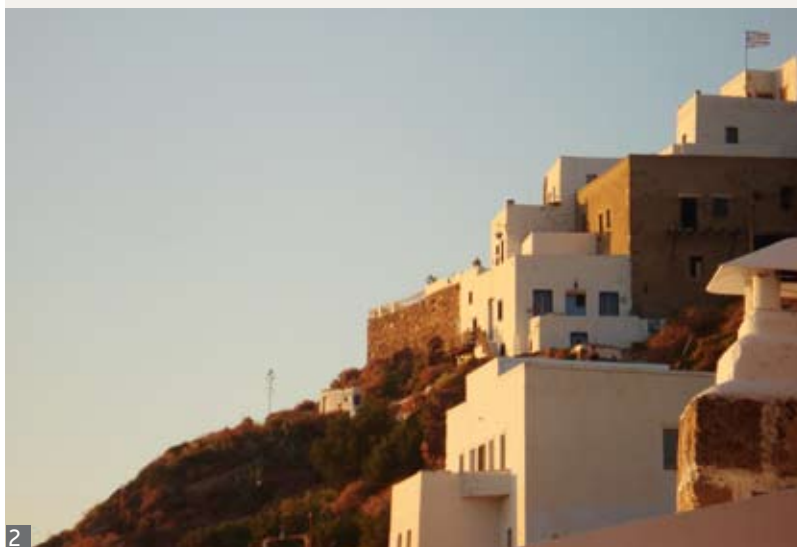
On the 18th century serious illnesses cause the abandonment of the Old Chora (Zephyria) and its residents relocate to the Castle that then becomes the capital of Milos. The rapidly rising population soon had to face the problem of insufficient space and thus new villages start spreading around: Plaka, Triovasaloι, Trypiti and Plakes.

Plaka (in Greek a level or plane region) is the capital of Milos. The visitor can get lost among the numerous paved, picturesque alleys that were built according to the needs of the period of settlement, for protection against attacks, since piracy was still a common threat on the Aegean. "Marmara", her wide balcony, offers an amazing view to the entry of the harbour, especially at sunset. [1]

Kastro (the Castle), a hill of steep height of 280 m, dominates the entry of the harbour. The Venetian family Sanoudoi, who since the 13th century AD had dominated the Cyclades and the Aegean, first inhabited Kastro and used it as a stronghold against pirates' attacks. [2]

1

2

Adamas

Pollonia

Mandrakia

Adamas

Plaka

Trypiti

Οικισμοί με παραδοσιακά σύρματα και γραφικές παραλίες

Ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά και συνάμα γραφικά στοιχεία της Μήλου είναι τα σύρματα, υπόσκαφα συνήθως καταλύματα, πηλαί στη θάλασσα. Άρχισαν να κτίζονται από τα μέσα του 19ου αι., όταν είχε εκλείψει πλέον ο φόβος των Τούρκων και των πειρατών και άρα οι κάτοικοι ένιωθαν ελεύθεροι να προσεγγίζουν τη θάλασσα. Εκεί μέσα «έσερναν» τις βάρκες για να ξεχειμωνιάζουν ή να προστατεύονται από την κακοκαιρία (σύρω>σύρματα).

Στον πάνω όροφο υπήρχε συνήθως το κατάλυμα του βαρκάρη, για να μην αναγκάζεται να ανηφορίζει στον ορεινό τόπο διαμονής του και να επιστρέφει κάθε

βράδυ για το ψάρεμα. Από τα μέσα του 20ου αι., όταν το κοχύμπι άρχισε να αποτελεί μέρος της οικογενειακής δραστηριότητας, χρησιμοποιούνταν σαν τόπος προσωρινής διαμονής και, πολύ αργότερα, σα θερινές κατοικίες.

Αξιόλογοι οικισμοί για να θαυμάσει ο επισκέπτης, που αναζητά την ομορφιά της παράδοσης, τα σύρματα είναι το Κλήμα (1), τα Μαντράκια (4), ο Φυροπόταμος (2), ο Μύτακας (7), ο Άγ. Κωνσταντίνος (3,6) και το σύρμα της Πάχαινας (5). Οι γειτονικές στους οικισμούς παραλίες προσφέρονται για μια δροσιστική βουτιά.

Settlements with traditional “syrmata” and scenic beaches

One of the most distinguishing and quaint features of Milos are the “syrmata” -most usually curved into the rock walls- dwellings on the beachfront. The custom originates from the mid 19th c. when there was no more fear of the Turks or the pirates, and so the villagers started feeling free to approach the sea. In “syrmata” (from Grk. “syro” meaning to pull) they were pulling their boats in order to protect them from stormy weathers.

On the upper floor they would usually built a retreat for the fisherman, to relieve him from having to walk all the way back home every day. From the mid 20th c,

when swimming became a common activity to the whole family, syrmata were used as a temporary weekend accommodation and only later on they were converted to summer residences.

Notable such settlements are: Klima (1), Mandrakia (4), Fyropotamos (2), Mytakas (7), Ag. Konstantinos (3, 6) and Pachena with its sole “syрма” (5). The adjoining beaches are sandy, most of them extensive, some with turquoise waters, always beautiful and inviting for a swim.

4

5

6

7

Κάθε παραλία, ένας διαφορετικός κόσμος! Every beach a different world!

Η Αγ. Κυριακή είναι μια πανέμορφη παραλία με καταγάλανα νερά και μεγάλη αμμουδιά. Εδώ θα βρείτε οργανωμένες καντίνες, θαλάσσια σπορ & βόλτσει στην άμμο. Πάνω από την παραλία δεσπόζει ο μεγάλος κρατήρας του ηφαιστείου. [1]

Το Παλιόχωρι είναι από τις πιο γνωστές και αγαπητές ακρογιαλιές σε ντόπιους και ξένους, με πολύχρωμα βότσαλα και άμμο, βαθυγάλανα, ολόδροσα νερά και ξακουστές ταβέρνες, με πανέμορφη θέα στο απέραντο Κρητικό πέλαγος. [2]

Για το Τσιγκράδο η πρόσβαση είναι αρκετά δύσκολη, μέσα από ένα αμμώδες μονοπάτι. Εάν καταφέρετε και φτάσετε στην αμμουδιά, θα αποζημιωθείτε από τα πεντακάθαρα, σμαραγδένια νερά, αγκαλιασμένα από τα πανύψηλα βράχια.

Η Φυρπιλάκα βρίσκεται στη νότια πλευρά της Μήλου, πολύ κοντά στο Τσιγκράδο. Εκτεταμένη παραλία με ψιλή άμμο και κοφτά, κατακόρυφα, ηφαιστειακά βράχια με εντυπωσιακά χρώματα. Στο αρχικό τμήμα της παραλίας υπάρχει καντίνα με ξαπλωστρες και ομπρέλες.

Ο Προβατάς είναι ιδανικός προορισμός για οικογένειες. Άπλητη αμμουδιά με ρηχά νερά και εύκολη πρόσβαση από τον κεντρικό ασφαλτοστρωμένο δρόμο.

Ο Παπάφραγκας βρίσκεται πλάι στα ερείπια της προϊστορικής πόλης της Φυλακωπής. Ανάμεσα στα γκριζόλευκα βράχια, μπλέκονται περίτεχνα η άμμος, τα γαλαζοπράσινα νερά, οι σπηλιές και τα ανοίγματα προς το πέλαγος.

Οι Τριάδες, όπως μαρτυρά το όνομα τους είναι ένα σύμπλεγμα τριών παραλιών στη δυτική πλευρά της Μήλου. Τοπίο βουκοϊκό, πρωτόγονο, ανέγγιχτο. Ο δρόμος οδηγεί σε μια πλατιά, ξανθή αμμουδιά κλεισμένη στην αγκαλιά των βράχων, κατ' ευθείαν απέναντι στο ηλιοβασιλέμα. Τις υποόμιπες σας μένει να τις ανακαλύψετε! [3]

Ag Kyriaki, is a beautiful white-sand beach with turquoise waters. Here you will find beach-bars, sea activities and a beach volley court. High above the beach rises the big crater of the volcano. [1]

Paliochori, is one of the most famous beaches of the island, favored by both locals and visitors. It is covered by sand and pebbles of impressive colors and schemes that contribute to the blue and green shades of its crystal waters. [2]

Reaching Tsigrado through the sandy pathway might not be an easy target. If you finally manage to get to the beach, you will feel rewarded by the view of this bay with emerald green waters surrounded by steep hills.

Fyriplaka is a southern beach near Tsigrado. A long beach with fine sand and sharp, vertical, volcanic rocks in impressive colors. A beach-bar with recliners and sun umbrellas runs every summer on the main part of the beach.

Provatas is an ideal destination for families. A wide soft-sand beach with shallow waters and easy access from the main asphalt road.

Papafragas lies by the ruins of the prehistoric town of Phylakopi. A submerged cave enclosed by soft white rocks with deep blue waters, and various small or big passage ways to the open sea.

Triades, as the name indicates is a beach trio on the western part of Milos. The scenery is bucolic, primitive and looks untouched. The road leads to the main beach with blond sand embraced by large rocks looking straight to the sunset. The other two are waiting for you to discover. [3]

www.mymilos.gr tip:

Η νοτιοδυτική πλευρά του νησιού, με άγρια, απροσπέλαστα βράχια, είναι προσιτή μόνο από τη θάλασσα. Απολαύστε την, κάνοντας με καραβάκι το γύρο του νησιού και κάντε στάση στη Συκιά, μία σπηλιά χωρίς οροφή, από όπου κάποια ώρα της ημέρας πέφτουν οι ακτίδες του ήλιου και δημιουργούν πανέμορφο παιχνίδισμα χρωμάτων πάνω στα σμαραγδιά νερά.

The west coast of the island, with steep, inaccessible rocks, can only be reached by sea. Enjoy it with a boat-tour around the island. Of the most appealing places to visit, is Sykia, a natural arch cave with a low entrance through the sea. Setting sunrays occasionally reflect on the emerald waters of the basin creating sparkling effects.

Στη ρότα των πειρατών

Η Μήλος ευνοημένη από την γεωγραφική της θέση, στο πέρασμα από ανατολή σε δύση, με το κοσμοπολίτικο λιμάνι της Χώρας (Ζεφυρίας) και προσφέροντας σίγουρο καταφύγιο με τους αμέτρητους όρμους της (Σαρακηνικό, Κλέφτικο, κλπ.) και κυρίως το ασφαλές λιμάνι των Πολλωνίων που είχε τρία σημεία διαφυγής (μεταξύ Μήλου, Πολυαίου και Κιμώλου) ήταν ένα από τα κυριότερα ορμητήρια των πειρατών στο Αιγαίο.

Το Σαρακηνικό, είναι το πασίγνωστο σεληνιακό τοπίο της Μήλου, όπου οι αντανakλάσεις του ήλιου πάνω στους κάτω βράχους δημιουργούν εντυπωσιακά παιχνιδίσματα. Ιδανικό μέρος για βουτιές από τα ψηλά βράχια, αθλά και για ηλιοθεραπεία στους ρηίους όγκους των βράχων. [1]

Το Κλέφτικο είναι προσιτό μόνο με καραβάκι. Παλιό καταφύγιο και ορμητήριο πειρατών, ένας όρμος περιτριγυρισμένος από σύμπλεγμα κατάλευκων μικρών νησιών που κλείνουν την είσοδο και τον κάνουν αόρατο από την θάλασσα. Υπέροχη θέα, ψηλή ξανθή αμμουδιά, κρυσταλλήνια νερά, σπηλιές για εξερεύνηση: σίγουρα ένα από τα πιο εντυπωσιακά τοπία της Μήλου. [2]

The route of the pirates

Milos, favoured by its geographic position on the crossroads between the east and the west, with the cosmopolitan port of the Old Chora (Zephyria) and offering secure shelter with its innumerable coves (Sarakiniko, Kleftiko etc) and the safe harbour at Pollonia, with three escape exits (between Milos-Polyegos and Kimolos), was an important naval outpost of the pirates in the Aegean.

Sarakiniko, reminds us of a lunar-like area, where the sun's reflection on white rocks produces dazzling effects. A favourite place for all those fascinated in cliff diving, but for sun soaking over the smooth rocks too. [1]

Kleftiko can only be reached by boat. An old shelter of the pirates, a bay surrounded by a cluster of white tiny, rocky islands that block the entrance and make it invisible by sea. Magnificent view, a cute small beach, crystal clear waters, many caves to explore: certainly one of the most impressive sceneries of Milos. [2]

1

2

Sarakiniko

Pachena

Papafragas

Tsigrado

Platiina

Ag. Konstantinos

Fyriplaka

Αρχαιολογικό

Μουσείο, Πλάκα

Νεοκλασικό κτίριο, έργο του Ερνέστου Τσίλλερ. Φιλοξενεί εκθέματα από την προϊστορική έως και τη Ρωμαϊκή εποχή. Αξίζει να δείτε το στεατοπυγικό αγάλματιδιο της 5ης χιλ. π.Χ., τη μακέτα της πόλης της Φθακωπής, μια κεραμική θεά γνωστή σαν «Κερά της Φθακωπής», ένα πώρινο ομοίωμα πλοίου, τη συλλογή οψιδιανού, το εκμαγείο της διάσημης Αφροδίτης και τις πλάκες με Μηλιακό αλφάβητο του 5ου αι. π.Χ

Archeological

Museum, Plaka

Neoclassical building constructed by Ernesto Chiller which accommodates exhibits from the prehistoric to the Roman era. Some of the most noteworthy items are: the figurine with emphasized fertility characteristics (5000 B.C.), a model of the town of Phylakopi, a ceramic mother goddess known as "the Lady or Kera of Phylakopi", a crafted replica of a boat, the obsidian collection, the mould of the infamous Aphrodite and the tablets with the alphabet of Milos from the 5th c. B.C.

Εκκλησιαστικό

Μουσείο, Αδάμας

Στην εκκλησία της Αγ. Τριάδας εκτίθενται χρυσά, ασημένια και ξυλόγλυπτα εκκλησιαστικά αντικείμενα, εικόνες μεταβυζαντινής τεχνοτροπίας με επιδράσεις από την Κρητική σχολή, ορισμένες έργα Εμμ. Σκορδιλή και του εργαστηρίου του (17ου αι.). Εντυπωσιακά τα ξυλόγλυπτα χρυσοποίκιλτα τέμπλα, τα χρυσόδετα Ευαγγέλια και η εικόνα της Αποκάλυψης, η παλαιότερη του μουσείου (15ος αι.).

Ecclesiastical

Museum, Adamas

The Holy Trinity church hosts this ecclesiastical collection which includes gold, silver and wooden carved religious objects as well as post-byzantine style icons influenced by the Cretan seminary, some of which are works of Emmanuel Skordilis and his workshop (17th c.). Magnificent are the wood curved, gold gilded iconostases, the Holy Gospels with gold bindings and the icon of the Apocalypse (revelation) which is the oldest one in the museum (15th c.).

Λαογραφικό

Μουσείο, Πλάκα

Η παραδοσιακή ζωή παρουσιάζεται ολοζώντανα μέσα σε ένα παλιό αρχοντικό. Διακριτικά στολισμένη η σάλα υποδοχής, απέναντι η στέρνα και ο χώρος εργασίας με τον απαραίτητο αργαλειό, η κουζίνα με το τζάκι και το φούρνο. Η κρεβατοκάμαρα με το νυφικό στολισμένο, η κούνια του μαρού, τα εικονίσματα, οι κασέλες. Στο βάθος η αποθήκη με τα εργαλεία ψαρικών και αγροτικής ζωής και το πατητήρι με τα βαρέλια του κρασιού.

Folk and History

Museum, Plaka

The traditional lifestyle virtually appears right in front of your eyes in an old manor. The living room is discreetly decorated. Right across are the kitchen with a fireplace, an oven and the cistern (water tank) and the workplace with the indispensable loom (textile machine). The bedroom is displayed with a wedding dress, a baby crib, icons and storage trunks. Further down you will see the shed which contains fishing and farming tools as well as a winepress.

Ναυτικό

Μουσείο, Αδάμας

Τα εκθέματα παρουσιάζουν τη Ναυτική ιστορία του νησιού από την προϊστορική εποχή ως τις μέρες μας. Ανάμεσα τους περιλαμβάνεται ποικίλο φωτογραφικό υλικό, εργαλεία και εξαρτήματα, έγγραφα, χάρτες, ένα ξύλινο παραδοσιακό καϊκι καθώς και το κανοκιάλι (πρωτόγονο τηλεσκόπιο) του ήρωα Πέτρου Μικέλη, αρχιπλοίου του Άγγλου ναυάρχου Κόδριγκτον, που σκοτώθηκε στη ναυμαχία του Ναβαρίνου το 1827.

Naval

Museum, Adamas

An exhibition of the island's naval history from the prehistoric era until today. Among the exhibits are a wide variety of pictures, tools and components, documents, maps, a traditional wooden boat as well as a primitive telescope which belonged to the hero Petro Mikeli who was the head pilot of the English admiral Cordington, killed in the naval battle of Navarino in 1827.

Στοιχεία επικοινωνίας μουσείων: βλ. σ. 110
Museum references: see p. 111

Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου

Το Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου, αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, δημιουργήθηκε από την S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. το 1998 με στόχο να τιμήσει και να προβάλει τη μεταλλευτική ιστορία καθώς και τη γεωλογική και φυσική κληρονομιά της Μήλου.

Στην αίθουσα του ισόγειου παρουσιάζεται η κοινωνική, οικονομική και τεχνολογική διάσταση της μεταλλευτικής ιστορίας και παράδοσης της Μήλου. Η έκθεση του πρώτου ορόφου είναι αφιερωμένη στο φυσικό και γεωλογικό πλούτο του νησιού, όπου παρουσιάζονται τα ορυκτά που εξορύσσονταν στο νησί από τη νεολιθική εποχή μέχρι και τα σημερινά βιομηχανικά ορυκτά, με ιδιαίτερη έμφαση στις χρήσεις τους στην καθημερινή μας ζωή. Συμπληρωματικά, προβάλονται ταινίες για την εξόρυξη και διαδικασία παραγωγής των ορυκτών, ενώ στην αίθουσα προβολών, οι επισκέπτες «ταξιδεύουν» σε παλαιότερες εποχές μέσα από τις αφηγήσεις των παιδιών μεταλλωρύχων.

Το Μουσείο πραγματοποιεί οργανωμένους γεωλογικούς περιπάτους, ενώ στους χώρους του φιλοξενούνται εκπαιδευτικά προγράμματα και διοργανώνονται παιδαγωγικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες σε συνεργασία με εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς φορείς και μουσειοπαιδαγωγούς. Κατά τη διάρκεια των 12 χρόνων λειτουργίας του, το Μουσείο έχει δεχθεί περισσότερες από 135.000 επισκέπτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ έχει εξελιχθεί σε προσηφίλη προορισμό εκπαιδευτικού τουρισμού. www.milosminingmuseum.com

Milos Mining Museum

ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΟ

Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο
Μ Η Λ Ο Υ
ΜΙΛΟΣ ΜΙΝΙΝΓ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ

The Milos Mining Museum, a non-for-profit organization, was established in 1998 on the initiative and financing of S&B Industrial Minerals S.A. Its goal is to honor the mining history and display the mineral and natural wealth of Milos.

On the ground floor is presented the social, economic and technological aspect of the mining activity and tradition of Milos. The hall on the upper floor is dedicated to the exhibition of Milos' mineral wealth, presenting the minerals extracted on Milos from the Neolithic age up to the present day, with special emphasis to their uses in every day life. In addition, two short films on the production and processing procedure of the industrial minerals are regularly shown, while in the screening hall, the visitors "travel back" to the past through the narrations of the old miners.

The Museum organizes guided visits to sites of special geological and mineral interest, and hosts educational programs and activities designed in cooperation with specialized educational institutions and organizations. Since 1998, the Museum received more than 135.000 visitors from Greece and abroad, becoming a major attraction and an educational destination for schools and students from all over Greece. www.milosminingmuseum.com

Για στοιχεία επικοινωνίας, του μουσείου βλ. σ. 110 / For references to the museum, please see p.111

Από την ειδωλολατρία στο Χριστιανισμό

Όπως βεβαιώνουν τα ευρήματα, η Μήλος, από την προϊστορική εποχή, ακολούθησε τα θρησκευτικά πιστεύω και συνήθειες της υπόλοιπης Ελλάδας.

Τα αρχαιότερα ερείπια ιερού σώζονται στη Φυλακωπή όπου, εκτός από ποικίλα λατρευτικά αντικείμενα, βρέθηκε το περίφημο κεραμικό αγαλματίδιο γνωστό σαν «η Κυρία της Φυλακωπής», χρονολογούμενο γύρω στο 1400 π.Χ. Πιστεύεται ότι αναπαριστά τη Μητέρα Θεά, κατά το πρότυπο της προϊστορικής λατρείας. [1]

Κατά την ιστορική εποχή τη λατρεία της μάνας-Γης εκτοπίζουν οι Ολύμπιοι θεοί. Ιερό του Απόλλωνα ιδρύθηκε τότε στα σημερινά Πολλώνια και ονομάστηκε Απολλωνία η περιοχή. Ερείπια σώζονταν ως τα μισά του 20ου αι. στο άκρο της Πελεκούδας, πηλά στο ναΐδιο του Αγ. Νικολάου.

Στην Τραμυθιά, στην περιοχή της ακμάζουσας πόλης Κλήμα, αναπτύχθηκε από την Ελληνιστική εποχή η λατρεία του Διονύσου. Στα τέλη του 19ου αι. ανασκαφές έφεραν στο φως ερείπια εκτεταμένου ιερού, επιγραφές, έργα τέχνης, με αξιολογότερο ένα μεγάλο πολύχρωμο μωσαϊκό. Το γνωστό άγαλμα της Αφροδίτης υποδηλεί λατρεία της, ωστόσο είναι άγνωστο εάν υπήρχε ιερό προς τιμήν της.

Από τα πρώτα Χριστιανικά χρόνια αναπτύχθηκε στο νησί η νέα θρησκεία. Μεταξύ του 2ου και 5ου αι. μ.Χ., περίοδο διωγμών, ανοίχθηκαν μέσα σε φυσικά σπήλαια οι Κατακόμβες, στην πηλαγιά του λόφου της Τρυπητής. Διαμορφώθηκαν κατάλληλα κι εξησήμεσαν για μυστικές λειτουργίες και ταφές των πρώτων Χριστιανών. [2]

Το 16ο και 17ο αι., εποχή μεγάλης εμποροναυτικής δραστηριότητας, στη Ζεφυρία, τότε πρωτεύουσα, κτίζονται πολυάριθμες εκκλησίες και μοναστήρια. Η καθολική μονή των Καπουτσίνων δε σώθηκε. Από τη μονή του Χριστού, αφιερωμένη στο ορθόδοξο δόγμα, διατηρήθηκε μερικώς το στιβαρό αρχιτεκτονικό πέτρινο οικοδόμημα του ναού, έργο Γεωργίου Μανουρά, σύμφωνα με επιγραφή εντοιχισμένη στο κτίσμα. [3]

Στον απομονωμένο Χάλακα, προσβάσιμο μόνο από θαλάσσης, άκμασαν δύο περίφημες μονές. Του Αγ. Ιωάννη Σιδεριανού σώζεται ανακαινισμένη. Στην Αγ. Μαρίνα από το πολύπλοκο οικοδομικά συγκρότημα, τα εκτεταμένα κτήματα, λιοστάσια, βοσκοτόπους, απέμεινε η εκκλησία, μόνη ανάμνηση μιας ανθηρής αθητοτικής εποχής. [4]

Αρχές 19ου αι. γύρω από το Κάστρο οργανώνεται η νέα πρωτεύουσα Πλάκα. Μεταφέρονται οικοδομικά υλικά, τέμπηλα, εικόνες, εκκλησιαστικά σκεύη από εγκαταλειμμένες εκκλησίες της Παλιάς Χώρας και πραγματοποιείται η ανέγερση και διακόσμηση νέων ναών, για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού. Στο μπαλκόνι της Πλάκας εγείρεται η Παναγία Κορφιάτισσα, ως σήμερα Μητρόπολη του νησιού. [5]

Ο τότε πρόξενος της Γαλλίας στη Μήλο Luis Brest κτίζει τον καθολικό ναό της Παναγίας Ροζάρια κι ωραιοποιεί την αυλή μ' ένα μαρμάρινο ταφικό μνημείο προς τιμήν της γυναίκας του. [6]

Στην πηλαγιά του Κάστρου, πηλά στο Καθολικό ναΐδιο της Παναγίας Ελεούσας που σώζεται από την εποχή της Φραγκοκρατίας, ορθώνεται η ορθόδοξη εκκλησία της Θαλασσίτρας και διακοσμείται με ένα πανέμορφο ξυλόγλυπτο τέμπηλο με εικόνες του 17ου αι., έργα του φημισμένου ζωγράφου Εμμ. Σκορδίτη. [7]

1

2

3

From Paganism to Christianity

Milos has followed the religious beliefs and customs predominant in the rest of Greece early from the prehistoric era, as archaeological findings affirm.

The oldest temple survives in Phylakopi where, apart from a variety of devotional objects, the famous ceramic statuette known as "the Lady of Phylakopi" was found, dated around 1400 BC. It is thought to depict the Mother Goddess, in the model of prehistoric worship. (1)

In historical times the cult of mother-earth was replaced by the Olympian gods. The temple of Apollo was then built in an area named "Apollonia" in his honour, nowadays known as the village of Pollonia.

The cult of Dionysus was developed in Tramythia, an area in the thriving town of Klima, during the Hellenistic period. Excavations in the late 19th c. revealed extensive temple ruins, inscriptions, works of art and a notable colourful mosaic. The famous statue of Aphrodite implies worship of the goddess, but no such temple was ever found.

Christianity had an early hold in Milos. Between the 2nd and 5th c. AD, a period of Christian persecution, an intricate system of catacombs was created in natural caves on the hillside of Trypiti. They served as a secret place of worship and a necropolis of the first Christians. (2)

During the 16th and 17th c. when marine commerce was expanding, many churches and monasteries were built in the then capital Zefyria. The Catholic monastery of the order of Capuchins did not survive. From the Monastery of Jesus Christ, dedicated to the orthodox doctrine, partially remains the robust architectural stone edifice of the church, a piece of work by George Manouras, according to an inscription engraved on the building. (3)

Two famous monasteries flourished in the isolated Chalakas -western part of Milos-, then accessible only by sea. St. John Siderianos is still present and renovated. In Agia Marina from an elaborate buildings complex, its extensive estates, olive groves and pastures only the church remains as a reminder of a past prosperous era. (4)

Early 19th c. the new capital "Plaka" was organised around the Castle. Building materials, liturgical vessels, iconostases and icons were transported from abandoned churches of the Old Chora to be used for the construction and decoration of new churches. The church of Virgin Mary Korfiatissa, still the Metropolis of the island, was then erected at the "balcony" of Plaka. (5)

Luis Brest, the French consul in Milos at the time, built the Catholic church of Rosaria dedicated to "our Lady of the Rosary" and prettified the courtyard with a marble funerary monument to honour his wife. (6)

On the hillside of the Castle, next to the Catholic chapel of Virgin Mary Eleousa, prevails the Orthodox Church of Thalassitra decorated with a beautiful wood-carved iconostasis. Its icons date from the 17th c, works of the famous painter Em. Skordilis. (7)

4

5

6

7

Οι φωτιάρες του Κυριαύγουστου 31 Αυγούστου, κάθε χρόνο

Η γιορτή της φωτιάς, παγκόσμια συνήθεια των λαών, γιορτάζεται μέχρι σήμερα σ' όλη την Ελλάδα στις 21 Ιουνίου με το θερινό ηλιοστάσιο (η μεγαλύτερη μέρα του χρόνου με το λαμπρότερο φως).

Στη Μήλο, η ιδιαιτερότητα της ημερομηνίας έχει να κάνει με τους φόρους που ερχόταν να συλλέξει η Τούρκικη αρμάδα στα τέλη Αυγούστου. Όταν έβλεπαν να πλησιάζουν τα πλοία, οι βιγλιότεροι άναβαν φωτιές στις ψηλές κορφές ειδοποιώντας τους κατοίκους να κρύψουν σοδειές και ζώα ώστε να αποφύγουν τις λεηλασίες. Μόλις πέρασε ο κίνδυνος άναβαν φωτιές σε αυλές και χωριά και τις ηχοούσαν τραγουδώντας «όπως πέρασε η αρμάδα να περάσει κι η κρυάδα».

Ο Κυριαύγουστος γιορτάζεται σε όλο το νησί με πέρασμα μέσα από τις φλόγες. Συμβολίζει τη συγκέντρωση θερμότητας και δύναμης για να αντιμετωπιστούν οι ασθένειες και το κρύο του χειμώνα. Το γλέντι αρχίζει με το ηλιοβασίλεμα και λήγει μόνο εφόσον έχουν καεί όλα τα ξύλα που έχουν συγκεντρωθεί, γιατί θεωρείται γρουσουζιά να παραμείνουν άκαυτα ξύλα.

Το μεγαλύτερο πανηγύρι γίνεται στην Τρυπητή όπου με την ευκαιρία του αποχαιρετισμού του καλοκαιριού, ο Δήμος Μήλου διοργανώνει παράλληλα φεστιβάλ με μουσική, χορευτικές εκδηλώσεις και παραδοσιακούς μεζέδες.

Kyriavgoustos (The big bonfire of August) August 31, every year

Bonfire nights are a global folkloric custom. In Greece this custom is celebrated on the 21st of June every year, as this is the day of the summer solstice, i.e. the longest day of the year.

However, the specific date of the bonfire night in Milos, August 31st, has its roots ages ago, when the Turks used to come to the island to collect taxes. When the sentinels saw the Turkish ships in the horizon, they lit fires on the highest peaks as a warning to the inhabitants who would then run to hide the crops and animals to avoid loots. Once the danger was over, fires were lit in the house yards and in the village squares and people used to jump over them singing "...just as the armada went by, let the shivering go by too".

This bonfire night "Kyriavgoustos", takes place around the whole of the island with young and old jumping over the flames. It symbolizes the concentration of heat and power that will help people deal with flues and the cold the winter coming will be bringing. The celebration begins at sunset and it goes on until all wood collected has been burnt down to ashes because it is considered bad luck to leave any wood not burnt.

The greatest celebration of all takes place in Trypiti, during which the Municipality of Milos takes the opportunity to also organize a festival with traditional music, dances and food for the farewell to summer.

Οι άνθρωποι της Μήλου μιλάνε για τη Μήλο People of Milos talk about Milos

Κατάδυση στη Μήλο / Diving in Milos

Μελτέμι / Meltemi

Ένα σαφάρι στην Μήλο! / A safari in Milos!

Οψιανός / Obsidian

Η θέση της γυναίκας στην παραδοσιακή
κοινωνία των Κυκλάδων
The social status of women in the
traditional community of the Cyclades

ΑΦΙΕΡΩΜΑ - Η Μήλος και οι δημιουργοί της
DEDICATION - Milos and its artists

Συμβαίνουν & αυτά...
They make... things happen

Θέατρο 2010 / Theatre 2010

Πειραματική Σκηνή Μήλου - 10 χρόνια
Experimental Stage of Milos - 10 years

Η σελίδα των μικρών μας φίλων
Our kiddie page

Κατάδυση στη Μήλο

του Ιωάννη Χαβάκη, Εκπαιδευτή καταδύσεων*

Τις παραλίες της Μήλου, που θυμίζουν πολύχρωμες ακουαρέλιες, θα μπορούσε να τις ζητήσει και ο μεγαλύτερος ζωγράφος. Γαλήνια νερά και διαυγή Ένας βυθός γεμάτος με αλλόκοτους γεωλογικούς σχηματισμούς, θερμές πηγές και πολυπληθούς μικρόκοσμος, εγκυκλοπαίδεια για ερευνητές. Ένας κόσμος που μας ταξιδεύει αιώνες πίσω με συντροφιά τους πλουμιστούς κατοίκους του. Σε κάθε μας υποβρύχια επίσκεψη η ιστορία του Αιγαίου μας συγκινεί.

Η Μήλος είναι ένας διάδρομος για τα αποδημητικά πουλιά. Και στον υποβρύχιο, όμως, κόσμο της οι πληθυσμοί αλλιάζουν στη διάρκεια του έτους. Η μέση θερμοκρασία των νερών το χειμώνα κυμαίνεται γύρω στους 15ο C. Το καλοκαίρι φτάνει στην επιφάνεια μέχρι και τους 30ο C, για να μειωθεί στους 23ο C στα 40 μέτρα βάθος. Στα σημεία που υπάρχουν θερμές πηγές μπορεί να ξεπεράσει τους 50ο C. Συνθήκες κατάλληλες για την ανάπτυξη εξαιρετικά πλούσιες θαλάσσιες χλωρίδας και πανίδας που περιλαμβάνει πάνω από 200 είδη ψαριών και ακόμα χταπόδια, καλαμάρια, σουπιές, αστακούς, καραβίδες, ιηπόκαμπος, θαλάσσιες αράχνες, και γιγάντιες πίνες που κρύβουν μέσα τους έναν πανέμορφο, σχεδόν άγνωστο, μικρόκοσμο. Ένας πραγματικός παράδεισος για τους υποβρύχιους ψαράδες και τους φίλους των καταδύσεων.

Οι περισσότεροι επισκέπτες αναζητούν, συνήθως, μεγάλα ψάρια για να εντυπωσιαστούν. Από εδώ δε φεύγουν απογοητευμένοι. Τεράστιοι ροφοί, μπαρρακούντα σε κοπάδια και επιθετικά μαγιάτικα επιβεβαιώνουν την αρχή «οι πιο δυνατοί κυριαρχούν». Τους πιο ήρεμους, τους ρομαντικούς δύτες, τους κουρασμένους από την έντονη ζωή της πόλης, ο βυθός του νησιού μας τους μαγεύει με τα πανέμορφα γυμνοβράχια.

Απεριόριστες οι τοποθεσίες που καθλούν τους υποβρύχιους επισκέπτες του νησιού μας. Εκπληκτικές ηφαιστιογενείς σπηλιές μαγνητίζουν και εκπλήσσουν τους εξερευνητές. Οι αθόρυβοι, μάλιστα, κοιλυμβητές μπορεί να έχουν τη σπάνια τύχη να αντικρύσουν τη φώκια Monachus - Monachus. Σε τέτοια περίπτωση η ηρεμία πρέπει να κυριαρχήσει, οι φώκιες δεν επιτίθενται.

Ότι κι αν γοητεύει τον καθένα μας ο υποβρύχιος κόσμος της Μήλου το προσφέρει σε αφθονία όλες τις εποχές του χρόνου. Καταδυόμαστε τηρώντας τους κανόνες ασφαλείας σεβόμενοι το περιβάλλον. Αγγίζουμε μόνο με τα μάτια, πλημμυρίζουμε με εκπλήξεις, αναδυόμαστε με μια μόνο σκέψη, τότε θα ξανακαταδυθούμε.

* Εκπαιδευτής PADI / M*** CMAS / για AMEA (IAHD), Milos Diving Center

Diving in Milos

by John Chavakis, Diving instructor *

Even the greatest artists would be jealous of the beaches of Milos with the light blue and crystal clear waters resembling vivid watercolors. The sea bottom is full of incredible geological formations, warm springs and infinite microcosms creating a virtual encyclopedia for researchers. A world which takes us centuries back in time with the company of its adorned residents. In every underwater excursion, the history of the Aegean never ceases to excite us.

Milos is a flyway for migrating birds. Respectively, the underwater population alternates throughout the year. The average water temperature during winter is around 15o C. In the summer, the temperature goes up to 30o C on the sea surface and going down 40 meters deep, it reaches around 23o C. In the areas where warm springs are located, the temperature could possibly exceed 50o C. Suitable conditions for the development of an exceptionally affluent marine plant and animal species which consist of over 200 types of fish as well as octopuses, squids, cuttlefish, lobsters, crayfish, seahorses, marine spiders and gigantic pinnas hiding a stunning, almost mysterious microcosm in their shells. A true paradise for the underwater fishermen and diving fans.

Most of the visitors are usually looking to be impressed by the huge fish. They never leave here disappointed. Enormous blackfish, groups of barracuda and feisty tuna clearly validate the principle "the strongest conquer". Then again, the romantic divers and those exhausted from the urban rat race will be mesmerized by the island's seabed with its striking sea slugs.

There are unlimited areas for our diving visitors. Outstanding volcanic caves fascinate and astonish the explorers. The silent swimmers may even have the rare opportunity to come face to face with the infamous seal Monachus - Monachus. If this is to happen, calmness must prevail because seals are NOT aggressive and they won't bother us.

Whatever may be attractive to us, the underwater world of Milos offers it abundantly all year round. We dive abiding by the safety regulations in respect to the environment. We come into contact ONLY visually, overwhelmed with surprises. On our way up to the surface we only keep one thing in mind, when we will dive again...

* Instructor PADI / M*** CMAS / IAHD, Milos Diving Center

Sarakiniko

Sarakiniko

Μεητέμι

της Ελίζας Δρούγκα, Ξεναγού

Το σκανταλιάρικο παιδί του καλοκαιριού, αξιαγάπητο μ' ατίθασο, το πλατρεύεις αληθιά κάποιες φορές σου 'ρχεται να του τις βρέξεις. Καλοκαιρινός βόρειος άνεμος με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, γνωστός από την αρχαιότητα με την ονομασία «Ετθσία».

Προσβάλλει όλη την Ανατολική Μεσόγειο με κύριο κέντρο του το Αιγαίο. Ποικίλες επιδράσεις στην ατμοσφαιρική πίεση κατά τους θερινούς μήνες δημιουργούν ισχυρά βόρεια ρεύματα σ' αυτή την περιοχή. Στη μεγαλύτερη ένταση (4-7 Μποφόρ) φτάνει από τα μέσα Ιουλίου ως τα μέσα Σεπτεμβρίου. Μπορεί να δυσκολέψει τους ιστιοπλόους γιατί ξεκινά απροειδοποίητα αληθιά είναι στρωτό, καητοτάξιδο και δεν προκαλεί εμπόδιο στα μεγάλα σκάφη.

Οι πρώτες ενδείξεις αρχίζουν μετά τα μεσάνυχτα. Μετά την απόλυτη γαλήνη της νύχτας ακούγονται κάποια ανεπαίσθητα σφυρίγματα κι έρχονται οι πρώτες ελαφρές «ρουφουλιές». Δυναμώνει λίγο-λίγο καθώς ψηλώνει ο ήλιος, το μεσημέρι φρεσκάρει και φουντώνει, με το γέρισμο της μέρας καλημάρει, για να γίνει πάλι ισχυρό το επόμενο πρωινό.

Αφού ξεσπάσει όλη του τη μανία, συνήθως επί 3-6 μέρες, δίνει τη θέση του σε μια μακριά νηνεμία. Προξενεί ξηρασία και ανομβρία, ωστόσο σε μια περίοδο που η πλάση φλέγεται από ψηλές θερμοκρασίες ή και καύσωνες ακόμα, δροσίζει, ζωογονεί, ανακουφίζει. Γι' αυτό, παρ' όλο που συχνά γίνεται ενοχλητικό, θεωρείται αθηθινή ευλογία για το Αιγαίο.

Meltemi (Etesians)

by *Elisa Drounga, Tour guide*

This mischievous, lovable but rebellious child of summer is usually cherished but sometimes, you feel like just smacking it. The meltemi is a northern summer wind with peculiar characteristics that has been described since ancient times by the word "etesians" which in Greek means annual.

Meltemi winds affect the entire eastern Mediterranean with the Aegean being the main center. Various impacts on the atmospheric pressure during the summer months create strong northern currents in the area. They reach their highest peak from mid July until mid September. Even though they might be considered dangerous to sailors because they come up in clear weather without warning and can blow at 4-7 Beaufort, they are definitely smooth sailing without provoking serious problems to big boats.

The first indications are shown after midnight. Following a night of utter calmness, gradually start the first wind blows accompanied by imperceptible whistling sounds. As the sun begins to rise, the breezes intensify little by little. They are at their strongest in the afternoon and often die down at sunset, only to grow stronger the following morning.

After meltemi bursts out with fury, usually for 3-6 days, a long lull takes its place. It brings low humidity and drought; however, in a time period when nature is on fire from the high temperatures or even heat waves, these winds provide cooling and become refreshingly soothing. That's why, even though they are sometimes annoying, they are considered a true blessing for the Aegean.

Ένα σαφάρι στην Μήλο...

του Frederic Lecuillier

Αγαπητέ φίλε,

Πέρσι το καλοκαίρι πήγα στη Μήλο. Σαν θρονιακόκοκοκός όπως με ξέρεις, βρήκα εκεί ενδιαφέροντα κομμάτια: περήφανα θρονιακόκοκοκα που φυλάνε σπίτια ή κήπους, θρονιακόκοκοκα που έρχονται από την κλασική εποχή, από τη βυζαντινή, τη βενετσιάνικη ή ακόμη από την πένα ενός ζωγράφου. (1, 3)

Μερικά σπίτια έχουν πάνω στις κοιλόνες της εισόδου τους ένα ή δύο θρονιακόκοκοκα. Κάποια στέκονται όρθια, άλλα καθισμένα, αμετακίνητα στο χρόνο αναπολούν αθηναϊκές εποχές. Ήσυχος φύλακες που δεν θα μας εμπόδιζαν ποτέ να περάσουμε, αλλά μας προειδοποιούν καθαρά: «προχώρα μέσα φρόνιμα με αρετή και τιμιότητα! και να σέβεσαι τη δύναμή μου!». Ιερό ζώο το θρονιακόκοκοκα συνοδεύει θεότητες, ήρωες ή βασιλιάδες. Απομεινάρι του νεοκλασικού στυλ παραπέμπει στην ευφυΐα, τη λογική, την εξουσία. (5, 6, 12)

Κάπου τα θρονιακόκοκοκα αποτελούν την ακοίμητη φρουρά ενός ελαιώνα, αθηναϊκού, ενός περιβολιού. Και αν τυχόν απουσιάζει για λίγο ο αϊλουρος θα βρεθεί εύκολα άλλο να τον αντικαταστήσει. (7, 8)

Στη Ζεφυρία, παλιά, στην είσοδο της ταβέρνας της Μάμα Λούλα, υπήρχε μια τετραγώνη γλάστρα φυτεμένη με βασιλικό. Από κάθε πλευρά έβγαине ένα γαλάζιο κεφαλάκι θρονιακόκοκοκα. Γνήσιο αριστούργημα του kits, σπάνιο και ξεχασμένο. Το σύμβολο ήταν σαν σήμα ποιότητας. Τρώγαμε ωραία εκεί μετά το μπάνιο. Σήμερα, η γλάστρα άλλαξε θέση, το φυτό έγινε μεξικάνικο, και τα κεφαλάκια των θρονιακόκοκοκα βάρηκαν μωβ... (2, 4)

Στο Χάλακα, γραπώνεται από ένα βράχο το εκκλησάκι του Αγίου Μάμα. Μια μέρα που έβρεχε, βρήκα εκεί μέσα καταφύγιο και ανακάλυψα ότι ο Άγιος Μάμας είναι στενά συνδεδεμένος με τα θρονιακόκοκα. Απόδειξη μια εικόνα του Αγίου που κάθεται πάνω στην πλάτη ενός θρονιακόκοκα. Ορθόδοξοι και καθολικοί κατέχουν τον άγιο Μάμα στο θρησκευτικό τους ημερολόγιο, αλλά δε συμφωνούν πάντα στη διήγηση της ζωής του όσον αφορά τα θρονιακόκοκα. Για τους πρώτους, οι Ρωμαίοι τον πέταξαν στις φλόγες, μα δεν τον έκαψαν. Για τους δευτέρους, τον παρέδωσαν στα θρονιακόκοκα, μα δεν τον έφαγαν, έγιναν φίλοι του. Το ίδιο θαύμα δηλαδή. Τρόμαξαν οι Ρωμαίοι και τον απάλλαξαν από τη φορολογία. Αργότερα έγινε άγιος προστάτης των κοπαδιών, των εγκύων γυναικών, των ορφανών και... των φοροσυλλεκτών. (9)

Έξω από το αρχαιολογικό μουσείο με περίμεναν άλλα τρία θρονιακόκοκα. Ένα, διακοσμούσε την άκρη της στέγης αρχαίου κτιρίου, παλιά ψευδο-υδροροή. Ένα άλλο, σκαλισμένο σε πλάκα μαρμαρένια, παλεύει μ' ένα ελάφι, μήπως από σαρκοφάγο; Πίσω, σε μια γωνιά ξεχασμένο, ένα θρονιακόκοκα που το άφησαν οι Βενετοί, είχαν μανία, βλήπεις, με τα θρονιακόκοκα. Αιχμαλώτισαν μερικά σπουδαία ελληνικά κομμάτια και τα εξόρισαν για πάντα στη Βενετία. Συγχρόνως, γέμισαν την Ελλάδα με μικρά, νευρικά, υπεροπτικά θρονιακόκοκα. Δε μιλούσαν την ίδια γλώσσα, δεν έκφραζαν τις ίδιες αξίες... Μπαίνοντας στο μουσείο αντίκρισα ένα ωραίο κομμάτι, μάλλον από αρχαίο τραπέζι, μα δε μπορώ να στο δείξω... δεν επιτρέπεται η φωτογράφιση. (10, 11, 13)

Αγαπητέ φίλε, εδώ τελειώνει το σαφάρι. Με εκτίμηση. Φρεντερίκος.

1

2

3

4

5

6

7

A safari in Milos!

by Frederic Lecuillier

Dear friend,

Last summer I visited Milos. Being a lion hunter, that I am, I found some interesting things there: proud lions guarding homes and gardens, lions from the classical, the byzantine and the Venetian era or even out of an artist's work. (1, 3)

Some homes have one or two columns at the entrance with lions on them. A few are standing; others are sitting; untouched by time, reminiscing about other time periods. Serene guards which would never stop us from entering, but clearly warning us "proceed cautiously with virtue and honesty and respect my strength!" The lion is considered a holy animal. It accompanies the divine, heroes and royalty. In combination with the neoclassic genre it refers to ingenuity, rationality and sovereignty. (5, 6, 12)

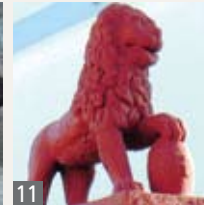
In some cases, lions constitute the sleepless guards of an olive grove and, in others, of a garden. And, if by any chance the "cat" is absent for a while, its replacement will easily get established. (7, 8)

Long ago, in Zefyria, right at the entrance of the tavern Mama Loula, there was a square flowerpot with basil planted in it. A light-blue lion's head came out of each corner. A true masterpiece of kitsch showing no taste, rare and forgotten. The symbol was like the sign of quality. We would always eat well there after a swim. Today the same flowerpot, which became a Mexican plant, is situated somewhere else and the lion heads are colored purple... (2, 4)

In Halaka, the small church of Saint Mammes (Agios Mamas in Greek) is hung on a cliff. One rainy day, I found shelter there and discovered that there was a close link between Saint Mamas and the lions. Evidently, an icon depicting the Saint sitting on a lion's back proves this. Saint Mamas is found in both the Orthodox and Catholic religions but they narrate his acquaintance with lions differently. According to the Orthodox, the Romans threw him in the flames which didn't burn him. The Catholics believed that he was handed over to the lions but he managed to make the beasts docile. In other words, the same miracle. The Romans were so frightened of him that he was exempt from taxation. Later on, he became the holy patron of the lion prides, pregnant women, orphans and... tax collectors. (9)

Right outside the archeological museum three other lions were waiting for me. One of them decorated an ancient building's roof siding, an old pseudo-gutter. The other, carved in a marble slate, is wrestling with a deer, maybe an ornament from a sarcophagus? On the back, forgotten in a corner, a lion left there by the Venetians; you see, they had a craze for lions. They captured a few magnificent Greek pieces and banished them to Venice for ever. Simultaneously, they flooded Greece with minute, restless and arrogant lions. They didn't speak the same language nor did they express the same values... Entering the museum, I came across a great piece, probably from an ancient table, but unfortunately, I'm unable to show you... taking pictures is prohibited. (10, 11, 13)

Dear friend, this is where the safari ends. Sincerely, Frederic

Οψιανός

της Μαρίας Συρίγου, Αρχαιολόγου

Ο οψιανός ή οψιδιανός είναι φυσικό γυαλί ηφαιστειακής προέλευσης. Η ιδιότητα της κοχκοειδούς θραύσης του επιτρέπει την εξαγωγή ενός μεγάλου φάσματος αποκρουσμάτων με λείες επιφάνειες και κοφτερές ακμές. Η χρήση του, κατά τους προϊστορικούς χρόνους, ήταν πολύ διαδεδομένη για την κατασκευή λαξευμένων εργαλείων κοπής, διάτρησης ή απόξεσης.

Κατά τους ιστορικούς χρόνους είναι άξιο αναφοράς ότι οι Ρωμαίοι κατασκεύαζαν με αυτή την ύλη ψηφίδες για μωσαϊκά και ψηφιδωτά, κάτοπτρα και αντικείμενα για διακοσμητική χρήση.

Οι απαρχές της εξορυκτικής ιστορίας της Μήλου τοποθετούνται στην Ανώτερη Παλαιολιθική εποχή. Παρά την ύπαρξη και άλλων πηγών οψιανού στο Αιγαίο (Αντίπαρος, Κως, Γυαλί) η βασικότερη πηγή της προμήθειάς του ήταν η Μήλος, λόγω της εξαιρετικής ποιότητας του πετρώματος. Η διακίνηση του συνέβαλε μεταξυ άλλων στην οικονομική άνθιση του νησιού.

Σταθμός για τη διακίνηση του οψιανού ήταν ο παράκτιος οικισμός της Φυλακωπής, ο οποίος αναπτύχθηκε κατά την 3η χιλιετία π.Χ., στα ΒΑ του νησιού. Η εξόρυξη του δε γινόταν εδώ αλλήλ στα Νύχια, στην είσοδο του σύγχρονου λιμανιού της Μήλου και στο Δεμεναγάκι. (1) Η χρήση και των δύο λατομείων ήταν εντατική κατά τους προϊστορικούς χρόνους.

Όταν, κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, η μεταλλοτεχνία υποσκέλιζε σταδιακά τις ύλεις που χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή λίθινων εργαλείων η εκμετάλλευση των λατομείων περιορίστηκε και το εμπόριο του οψιδιανού παρουσίασε κάμψη.

Στο Αρχαιολογικό και το Μεταλλευτικό Μουσείο της Μήλου εκτίθενται ποικίλα ευρήματα από οψιδιανό (βλ. σ. 20, 21).

Obsidian

by Maria Syrigou, Archeologist

Obsidian is a naturally occurring volcanic glass formed when lava cools down rapidly. Its conchoidal fracture allows the knapping of a wide spectrum of extracts with smooth surfaces and exceedingly sharp tips. Throughout the prehistoric ages it was highly prized for the construction of carved tools used for cutting, puncturing and scraping such as blades and arrowheads.

It is noteworthy that during the historic period the Romans used obsidian to create tesserae for mosaics, mirrors and other ornamental objects.

The extraction of obsidian in Milos originates during the late Paleolithic age. Despite the existence of other sources of obsidian in the Aegean (Antiparos, Kos, Gyalí) the main supply source was Milos because of the extraordinary quality of the rock here. The trade of the obsidian highly influenced the economic development of the island.

The main island's trade center was the settlement of Phylakopi, established around 3000 B.C in the northeastern part of Milos. The extraction of the obsidian though, didn't take place here but in Nychia, at the port entrance and in Demenagaki. (1) The use of both quarries was intense throughout prehistoric times.

During the late Bronze Age, when smelting gradually undermined the raw materials used for the creation of stone tools, the usage of the quarries was disrupted and obsidian trade gradually ceased.

Various obsidian artifacts are displayed in the archaeological and mineral museum of Milos (see pg. 20, 21).

Η θέση της γυναίκας στην παραδοσιακή κοινωνία των Κυκλάδων *

19ος - 20ος αιώνας

της Δρ. Μαργαρίτας Βρεττού - Σούλη

Η θέση της γυναίκας στην ελληνική κοινωνία ήταν για αιώνες υποβαθμισμένη. Ρυθμιστής της καθημερινότητας, χωρίς όμως να αναγνωρίζεται η αξία της, η γυναίκα παρέμενε κάτω από την ανδρική κυριαρχία, αν και κατά τόπους παρουσιάζονταν διαφοροποιήσεις. Οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικράτησαν τους τελευταίους αιώνες στον ευρύτερο χώρο του Αιγαίου και, ειδικότερα, στις Κυκλάδες επέτρεψαν την αναβάθμιση του ρόλου της γυναίκας.

Η θέση της γυναίκας ισχυροποιήθηκε λόγω του ότι η ενασχόληση των ανδρών με το εμπόριο και τη ναυτιλία τους κρατούσε για μεγάλα διαστήματα μακριά από το σπίτι. Κατά συνέπεια η γυναίκα αναλάμβανε σχεδόν εξ ολοκλήρου τη ζωή της οικογένειας και συχνά ακόμη και τη λειτουργία επιχειρήσεων στα νησιά. Για να εξασφαλιστεί η οικογενειακή περιουσία στους δύσκολους καιρούς προίκιζαν το κορίτσι αναλογικά πολύ περισσότερο από το αγόρι. Έτσι το ζευγάρι έπρεπε κατά κανόνα να εγκατασταθεί στο σπίτι - προίκα της νέας, ο γάμος δηλαδή ήταν γυναικοτοπικός. Ο σύζυγος όμως δεν είχε την κυριότητα της προίκας, καθώς για οποιαδήποτε μεταβίβαση ήταν απαραίτητη η συγκατάθεση του συζύγου.

Ενδεικτικοί του ρόλου της γυναίκας ήταν και οι κανόνες της ονοματοδοσίας. Στον ευρύτερο ελληνικό χώρο η επιλογή του ονόματος των παιδιών βασιζόταν στα ονόματα των γονέων και συγγενών από την πλευρά του πατέρα και πολύ σπάνια από την πλευρά της μητέρας. Στις Κυκλάδες όμως αν το πρώτο παιδί ήταν κορίτσι, θα έπαιρνε το όνομα της γιαγιάς από την πλευρά της μητέρας. Επίσης, η μητρωνυμία ήταν επικρατέστερη εδώ, αντί των ανδρωνυμικών όρων που επικράτησαν στην υπόλοιπη Ελλάδα. Δηλαδή η σύζυγος ή η γυναίκα του Γιώργη δεν ονομαζόταν "Γιώργαινα", αλλά την αποκαλούσαν με το όνομα της. Επίσης, συχνά ξεχώριζαν τα παιδιά με βάση το όνομα της μητέρας τους, όπως ο «Γιώργος της Ελένης», έθιμο που παραπέμπει σε μητριαρχικά κατάλοιπα.

Η επέκταση, επομένως, του εμπορίου και η ανάπτυξη της ναυτιλίας στο Αιγαίο διαμόρφωσαν ένα ιδιαίτερο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο που επέτρεψε μεγαλύτερες ελευθερίες στις γυναίκες και ισχυροποίησε το ρόλο τους τόσο, ώστε να προσεγγίζει τις σύγχρονες αντιλήψεις περί ισότητας των δύο φύλων.

* Το κείμενο γράφτηκε ειδικά για το BEST OF MILOS και αποτελεί μία σύνοψη από το βιβλίο «Η θέση της γυναίκας στην παραδοσιακή κοινωνία των Κυκλάδων» της Δρ. Μαργαρίτας Βρεττού - Σούλη, Αθήνα 2009 ISBN: 978-960-90410-3-4 • Φωτογραφίες: αρχείο εφημερίδας «Μήλιος»

The social status of women in the traditional community of the Cyclades* 19th-20th century

by Dr. Margaret Vrettou - Souli

The social status of women in the Greek community was downgraded for centuries. Women were degraded by the male dominance, which varied at times, not acknowledging their worthiness, even though they were the regulators of the daily routines. The economic and social conditions which were held over the past centuries in the broader area of the Aegean, especially in the Cyclades, allowed women to upgrade their roles in society.

The women's status strengthened because the men were occupied with commerce and shipping which kept them away from home for long periods of time. As a result, the women were in charge of the household and sometimes even handling businesses on the island. To ensure the family estate in difficult times girls received more dowries than boys. So, the couple had to move in the house - dowry of the girl, in other words, marriage was female oriented. The husband didn't have principle ownership of the dowry while the wife's consent was necessary for any transfer of property.

Indicative of the important role of women were also the name giving traditions. In most parts of Greece, children were given names based on parents' and relatives' names from the father's side of the family and rarely from the mother's side. In the Cyclades, if the first born was a girl, it would be named after the grandmother from the mother's side. Therefore, maternal naming prevailed here to paternal which dominated in most parts of Greece. The daughter-in-law, or the wife of George, wasn't called "George's wife", she was called by her own name. Often, children are distinguished by their mother's name (ex: "Helen's George") - a tradition which refers to matriarchal remnants.

The trade expansion and the shipping development in the Aegean molded a special economic and social framework in which women acquired more freedom and improved their social status to such an extent that could be considered approaching the modern perception of equality among the two genders.

*The article was especially written for BEST OF MILOS and is an abstract from the book "The social status of women in the traditional community of the Cyclades" by Dr. Margaret Vrettou - Souli, Athens 2009 ISBN: 978-960-90410-3-4

•Photography: from the archives of "Milos" newspaper

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η Μήλος και οι δημιουργοί της

της Εργίνας Ξυδού, Ιστορικού Τέχνης

Η Μήλος εμπνέει... Έχει συνδέσει την ιστορία της με δημιουργούς από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η ζωγράφος Γκιζέλα Ζέλενρικ (**Gisela Sellenriek**), που ζει μόνιμα στο νησί, γοητεύεται από τη φύση, τους ανθρώπους, το παρόν και το παρελθόν.

Με αφορμή την «**Κυρία της Φυλακωπής**», θεότητα και σύμβολο μιας αθηϊτικής κοινωνίας, η «**Κυρία Φυ**» της Ζέλενρικ διηγείται μια νέα ιστορία...

DEDICATION

Milos and its artists

by Ergina Xydou, Art Historian

Milos inspires... It has accomplished to unite its history along with artists from antiquity until today. The painter **Gisela Sellenriek**, who resides permanently on the island, is captivated by its natural beauty, its people, its present and its past.

Having as a starting point the statuette of "the **Lady of Phylakopi**", Mother Goddess and symbol of an ancient society, "**Lady Phi**" by Sellenriek reveals a new story...

Κυρία της Φυλακωπής:
βλ. σ. 20 Αρχαιολογικό Μουσείο & σ. 22 §2

Lady of Phylakopi:
see pg. 20 Archeological Museum & pg. 22 §2

Gisela Sellenriek

Πλάκα / Plaka

jogisell@gmx.de

Τηλ./ Tel.: (+30) 22870 22503

Γκιζέλα Ζέλενρικ, «Κυρία Φυ», ακρυλικά σε χειροποίητο χαρτόνι, 58x78 εκ.
Gisela Sellenriek, "Lady Phi", Acryl/handmade cardboard, 58x78 cm

Συμβαίνουν & αυτά... / They make... things happen

5ο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Υποβρύχιων Ταινιών (23-25/4/2010)

Το φεστιβάλ διοργανώνεται από την εταιρεία προστασίας και διαχείρισης θαλάσσιων βιότοπων Κυκλάδων «ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΗ» και τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Μήλου. Το φετινό πρόγραμμα εκδηλώσεων περιελάμβανε, πέρα από τις προβολές ταινιών, καταδύσεις, επίσκεψη στο ηφαίστειο, μουσικά προγράμματα, θεατρικές απαγγελίες, διαγωνισμό ζωγραφικής και υποβρύχιας φωτογραφίας

Όμιλος φίλων βουνού και θάλασσας

Ένας σύλλογος για το περιβάλλον και τον πολιτισμό, για μια ωραιότερη Μήλο, για έναν ωραιότερο κόσμο. Οργανώνει πεζοπορικές και ορειβατικές εκδρομές. Πραγματοποιεί καθαρισμούς, διανοίξεις και σημάσεις παλιών μονοπατιών καθώς και δενδροφυτεύσεις. Νοιάζεται για το σύγχρονο αθλά και τον παραδοσιακό πολιτισμό. Αγινίζεται για την προστασία του θαλάσσιου αθλά και του επίγειου φυσικού περιβάλλοντος και την αειφορική ανάπτυξη του νησιού.

Εθελοντική Ομάδα Μήλου

Η Εθελοντική Ομάδα Μήλου είναι μια ομάδα κατοίκων του νησιού που έχει σαν σκοπό της την φροντίδα των παραλιών της Μήλου και την προστασία του περιβάλλοντος γενικότερα. Ακούγοντας τις προτάσεις των κατοίκων διοργανώνει δράσεις και, με την υποστήριξη των τοπικών φορέων, πετυχαίνει τους στόχους της. Με σύνθημα «αγάπη για τον τόπο που ζούμε και μας ζει» προσκαλούν όλους όσους θέλουν να συνεισφέρουν στο να αηλάξει η εικόνα του νησιού προς το καλύτερο.

Μουσική παρέα Μήλου

Μια παρέα από ερασιτέχνες μουσικούς, ανοιχτή πάντα σε νέους ... εραστές της μουσικής. Άλλοτε συρρικνώνεται και άλλοτε «ανοίγει», συνεχίζει όμως να δραστηριοποιείται για πάνω από 10 χρόνια. Με τη δημιουργικότητα της έχει χαρίσει αξέχαστες μουσικές βραδιές στους κατοίκους της Μήλου και όχι μόνο... Πυρήνας της ο Α. Παπαϊωάννου στο μπουζούκι. Στην κιθάρα και το τραγούδι ο Δ. Μωραϊτης, στα κρουστά και το τραγούδι ο Γ. Φυτίλης και πολλοί «δορυφόροι» γύρω τους.

5th International Underwater Film Festival (23-25/4/2010)

The film festival is organized by "THALASSIA ZOI" (MARINE LIFE), a fellowship responsible for the preservation and management of marine life in the Cyclades and it is sponsored by the Municipality of Milos. This year's scheduled festivities featured film presentations, diving trips, a volcano tour, musical and theatrical entertainment as well as painting and underwater photography competitions.

Club of mountain and sea friends

An environmental and cultural group whose members are striving for "a better Milos and a better world". They primarily focus on arranging hiking and mountain climbing excursions. At the same time they emphasize on tree planting, trail management, clearing and marking. They care for both the traditional and modern culture. They endeavor to protect the marine and terrestrial natural environment and to achieve a sustainable development of the island.

Voluntary group of Milos

The volunteer group of Milos consists of local residents whose aim is to protect the environment, in general, and especially to keep the beaches clean. Always open to new suggestions, they undertake various environmentally oriented tasks which they usually meet with great success. Their slogan being "love for the land we live in", they welcome anyone who wants to contribute to beautifying the island's image.

Music company of Milos

A group of amateur musicians always open to incoming... music lovers. Been active for over 10 years, with the usual ups and downs, it has offered many unforgettable musical nights to the people of Milos and also audiences in other islands. A. Papaioannou who plays bouzouki is the "heart" of the group. D. Moraitis plays the guitar and does vocals; G. Ftilis plays drums as well as vocals. Many are the "satellites" who surround them.

«ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ» (Un Été Grec) του Olivier Horlait

Μία ταινία που αγάπησε τη φύση της Μήλου

Το γύρισμα μιας ελληνο-γαλλιο-βελγικής ταινίας, με πρωταγωνιστή το Βόσνιο σκηνοθέτη Εμίρ Κουστουρίτσα, ήταν ένα αναμφισβήτητο συναρπαστικό γεγονός για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της Μήλου. Χαρούμενο και ζεστό το ανάκατομα του ντόπιου πληθυσμού με τους συντελεστές της ταινίας, ακόμα και οι αλλοεθνείς πελεκάνοι έγιναν φίλοι με τα μηλειακά αγριοκάτσικα και τις γάτες. Αυτή, μάλιστα, η πρωτόγνωρη εκπαίδευση των ζώων στο παλιό σχολείο της Ζεφυρίας ήταν ένα από τα πιο συζητημένα θέματα.

Πρόκειται για μια βαθιά ανθρώπινη και τρυφερή νεανική ιστορία, βασισμένη στο μυθιστόρημα του Ερίκ Μπουασσέ «Νικόστρατος», που καταγράφει τη ζωή ενός έλληνα έφηβου, μέσα από τη φιλία του με έναν πελεκάνο και τη σχέση με τον πατέρα του. Η ταινία θα προβληθεί στην Ελλάδα την άνοιξη του 2011.

Παίζουν: Emir Kusturica, Th. le Guellec, J. R. Parker, Γ. Πάτσης, F.-X. Demaison, Ντ. Ποντικόπουλος, V. de Villeneuve, Σ. Πάτικας, Δ. Σαρακίζογλου, Β. Μαραγκάκη.
Διεύθυνση φωτογραφίας: M. Amathieu. **Μουσική:** Π. Καλατζόπουλος.

“Un Été Grec” (A Greek summer) by Olivier Horlait

A film which loved the nature of Milos

The shooting of a Greek-French-Belgian film, starring the Bosnian director Emir Kusturica, was an undoubtedly fascinating event for the residents and visitors of Milos. Intriguing and cheerful the blending of the locals with the film cast, even the foreign pelicans became friendly with the wild goats and cats of Milos. The unique animal training in the old school of Zefyria was indeed one of the biggest topics of discussion.

It's a deeply humane and tender story, based on Eric Bouasset's novel "Nicostratos", which records the life of a Greek teenager through his friendship with a pelican and his relationship with his father. The film will be distributed in Greece in the spring of 2011.

Starring: Emir Kusturica, Th. le Guellec, J.R. Parker, G. Patsis, F.-X. Demaison, D. Pontikopoulos, V. de Villeneuve, S. Patsikas, D. Sarakizoglou, V. Maragaki.
Photography: M. Amathieu. **Music:** P. Kalatzopoulos

«Με δύναμη από την Κηφισιά» *

των Δ. Κεχαϊδη - Ελ. Χαβιαρά σε σκηνοθεσία Φωτεινής Παπαχριστοπούλου

Το θεατρικό αυτό έργο αναφέρεται στη φιλία μεταξύ γυναικών και στο πόσο αυτή επηρεάζεται από τους άντρες της ζωής τους. Τέσσερις γυναίκες, τέσσερις φίλες, μας ξαναγούν, μέσα από τις υστερίες και τις παλινδρομήσεις τους, στην καθημερινότητά της σύγχρονης γυναίκας. Σε μια ατέρμονη προσπάθεια να καταλάβουν το αντίθετο φύλο, μα κατά βάθος την ίδια τους τη φύση, ενθουσιάζονται, ερωτεύονται, απογοτεύονται, χωρίζουν, ξανασιμίζουν...

Οι Μ. Χυντιράκη, Ν. Ραπανάκη, Μ. Τσερώνη και Α. Βαλσαμανίδου δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό χαρίζοντας απλόχερα το γέλιο. Η μουσική επιμέλεια είναι του Χ. Δαμουλάκη.

«Λάσπη» *

του Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη σε σκηνοθεσία Φωτεινής Παπαχριστοπούλου

Η Θ επιστρέφει μετά απο πολύ καιρό στο έρημο οικογενειακό της σπίτι σε κάποιο ορεινό χωριό. Την περιμένει όμως μια μεγάλη έκπληξη. Το σπίτι δεν είναι ακατοίκητο! Έχει καταληφθεί απο αγνώστους. Από εκείνο το σημείο και μετά ξεκινάει μια εφιαλτική συγκατοίκηση. Μυστικά κρυμμένα για χρόνια, αποδράσεις και ερωτικές επιθυμίες, όνειρα σκοτεινά κατακλύζουν αυτό το σχεδόν στοιχειωμένο σπίτι... Το έργο του Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη παρεισφρύει στα άδυτα της ανθρώπινης ψυχής, προσπαθώντας να αποκαλύψει τις πιο μύχιες πηλურές της.

Τους ρόλους ενσαρκώνουν η Κ. Μπερδολόγου, η Σ. Χατζηνικολάου και ο Μ. Κυρίτσας.

* Το έργο θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού στα πλαίσια του «Πολιτιστικού φεστιβάλ Μήλου 2010» από την Πειραματική Σκηνή Μήλου.
Περισσότερες πληροφορίες: Κιν. (+30) 6942 475166 Κιν. (+30) 6945 876084

Λάσπη / Laspi

θέατρο

“Dynamically striking from Kifissia” *

written by D. Kehaides & El. Haviara, directed by Fotini Papachristopoulou

This theatrical play refers to a friendship among women and how much it's affected by the men in their lives. Four ladies, basically four friends, lead us to the daily routines of contemporary women through their distress and retrospection. In an endless attempt to figure out the opposite sex, but in reality their own nature, they get carried away, fall in love, get frustrated, separate and reunite...

M. Hyntirakis, N. Rapanakis, M. Tseronis and A. Valsamanidou do their best to make us laugh so hard. The music is by Ch. Damoulakis.

“Laspi” (mud) *

written by Vagelis Hadzigiannidis, directed by Fotini Papachristopoulou

TH returns to her deserted family home, located in a mountainous village, after a long time. A big surprise is waiting for her, though. The home isn't really vacant! It's been seized by strangers. From that moment on, a horrendous inhabitanity begins. Secrets hidden for ages, escapes, erotic desires and shady dreams overwhelm this almost haunted house... The play slips into the sanctuary of the human soul, trying to unveil its innermost parts.

The roles are personified by K. Berdologou, C. Hadzinikolaou and M. Kyritsis.

*The plays will be presented throughout the summer within the framework of the "Cultural Festival of Milos 2010" by the Experimental Stage of Milos.
More Information: Mob. (+30) 6942 475166, Mob. (+30) 6945 876084

Με δύναμη από την Κηφισιά
Dynamically striking from Kifissia

theater

Πειραματική Σκηνή Μήλου

10 χρόνια πολιτιστικής δράσης

Ο σύλλογος της Πειραματικής Σκηνής Μήλου ιδρύθηκε το 2001, η πολιτιστική, όμως, προσφορά της Σκηνής αρχίζει το 1994. Από το 2000 συμμετέχει ενεργά στην πολιτιστική ζωή της Μήλου με θεατρικές παραστάσεις και άλλες εκδηλώσεις.

Έχει ανεβάσει τα έργα:

- 2000 - "Ο Δον Καμίλλο" του Πατατζή.
- 2001 - "Η Επέτειος" του Τσέχωφ.
- 2002 - "Η Αρκούδα" και "Η Επέτειος" του Τσέχωφ.
- 2003 - "Μπαμπάδες με ρούμι" των Μ. Ρέππα και Θ. Παπαθανασίου.
- 2004 - "Τέρμα" του Λόρκα.
- 2005 - "Ποιος ανακάλυψε την Αμερική" της Χρύσας Σπηλιώτη.
- 2006 - "Ξενοδοχείο ο Παράδεισος" του Ζωρζ Φεύντω.
- 2007 - "Ρωμαιοί και Ιουλιέτα" του Μπαστ.
- "Ο Αφανισμός της Μήλου" θεατρικό ποίημα του Γιάννη Ρίτσου.
- 2008 - "Από μέσα προς τα έξω" θεατρική παράσταση της ομάδας.
- "Αφιέρωμα στον ελληνικό κινηματογράφο" μουσική παράσταση.
- 2009 - "Η μικρή μας πόλη" του Θόρτον Ουάιλντερ.
- 2010 - "Με δύναμη από την Κηφισιά" των Δ. Κεχαΐδη και Ε. Χαβιαρά.
- "Λάσπη" του Β. Χατζηγιαννίδη.

Τον Οκτώβρη του 2006 διοργάνωσε στη Μήλο τη 19η "Συνάντηση των Ερασιτεχνικών Θιάσων Αιγαίου".

Experimental Stage of Milos

Ten years of cultural activity

The Experimental Stage of Milos was unofficially formed in 1994. In 2001 it was officially founded as an association. It has been actively offering its theatrical work to Milos cultural activities since year 2000, with the plays it stages as well as other events it organizes. The following is a list of all the plays that have been performed by the ESM since 2000:

- 2000 - "Don Camillo" by Patatzis.
- 2001 - "The Anniversary" by Anton Chekhov.
- 2002 - "The Bear" and -"The Anniversary" by Anton Chekhov
- 2003 - "Sweets with Rum" by M. Repas and Th. Papathanasiou.
- 2004 - "Yerma" by F.G. Lorca.
- 2005 - "Who discovered America" by Chrysa Spiliotis.
- 2006 - "Paradise Hotel" by George Faydeau.
- 2007 - "Romeo and Juliet" a parody by Bost.
- "The Destruction of Milos" a theatrical poem by John Ritsos.
- 2008 - "Inside coming out" a theatrical performance created by the Experimental Stage of Milos
- "Live singing performance dedicated to the Greek Cinema".
- 2009 - "Our Town" by Thornton Wilder
- 2010 - "Dynamically striking from Kifissia" by D. Kehaidis and E. Haviara
- "Mud" by Vagelis Hadzigiannidis.

In October 2006 the ESM organized the 19th "Amateur Theatre Festival of the Aegean" in Milos.

Η σελίδα των μικρών μας φίλων

Μηλείκο Παραμύθι

Το κεμέρι (πουγγί) του μπάρμπα Τρύφωνα *

της Ελίζας Δρούγκα, Ξενοαυού

Ο μπάρμπα-Τρύφωνας χρόνια παντρεμένος με την κυρά-Φραγκιώ ποτέ δεν της μαρτύρησε που φύλαγε τα χρήματά του. Τσιγκούνης και παμπόνηρος τα έβαλε σ' ένα πουγκί που είχε κρεμασμένο στο λαιμό, καλά κρυμμένο μέρα-νύχτα μέσα στην πουκαμίσια του.

Μάταια η γυναίκα του, όσο εκείνος έληθειπε, έψαχνε όλες τις πιθανές κρυψώνες μέσα στο σπίτι για να το βρει.

Μια νύχτα ωστόσο που στριφογύριζε ανήσυχος στο στρώμα γλίστρησε το πουγκί έξω από τον κόρφο του. Καταχαρούμενη η κυρά-Φραγκιώ που ανακάλυψε την κρυψώνα έκανε το σχέδιο της.

Κάθε βράδυ περίμενε να κοιμηθεί βαθιά ο μπάρμπα-Τρύφωνας, ξεκούμπωνε προσεκτικά την πουκαμίσια, άνοιγε το πουγκί κι έπαιρνε κάθε φορά από ένα νόμισμα, θέλοντας να κάνει το δικό της κομπόδεμα.

Καθώς περνούσαν οι μέρες έβληπε ο μπάρμπα-Τρύφωνας ν' αδειάζει το πουγκί του, μα δε μπορούσε να καταλάβει τι γινότανε. Μια νύχτα ξύπνησε μ' ένα γαργαλητό στο στήθος. Τι να 'τανε που τον ενόχλησε; αναρωτήθηκε μισοκοιμισμένος. Μα μόλις άρχισε να συνεφέρνει κατάλαβε. Δεν είπε τίποτα. Δεν κουνήθηκε.

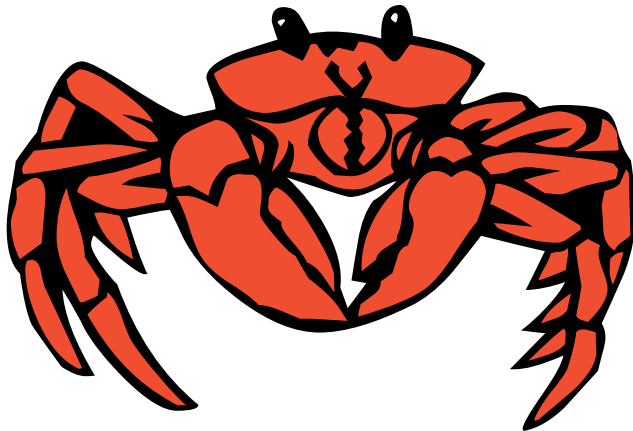
Την άλλη μέρα κατέβηκε στην παραλία και άρχισε να ψάχνει στα βράχια. Σε λίγο έσκυψε, έπιασε κάτι, άνοιξε το πουγκί και το 'κρυψε.

Το βράδυ η κυρά-Φραγκιώ περίμενε με λαχτάρα να ακούσει το ροχαλητό του. Ξεκούμπωσε την πουκαμίσια, άνοιξε το πουγκί, έβαλε μέσα το χέρι κι έκανε να πιάσει ένα νόμισμα, μα δεν πρόλαβε. Έβαλε ξάφνου μια φωνή, πηδώντας πάνω από τον πόνο.

Ο μπάρμπα-Τρύφωνας είχε κρύψει μέσα στο πουγκί ένα κάβουρα, που 'δωσε ένα γερό δάγκωμα στην κυρά-Φραγκιώ και ένα μάθημα να μην αγγίζει τα πράγματα των άλλων.

* Ελεύθερη απόδοση του διηγήματος «Ο γέρο-Τρύφωνας ο εξηναβεληθόνης» από το βιβλίο «Το νησί σαν κλαίει και σαν γελά» του Ζαφείρη Βάου, Μήλιος 1958

Our kiddie page

A fairytale from Milos The pouch of uncle Tryfonas *

by Elisa Drounga, Tour guide

Uncle Tryfonas, married for many years to Mrs. Fragkio, never revealed where he hid his money. Stingy and cunning as he was, he put it in a pouch which he had hanging around his neck and well hidden day and night in his shirt.

While he was out of the house, his wife would check all the possible hideouts to find it but it was useless.

One night, when he was sleeping uneasily, tossing and turning in bed, the money pouch slipped out of his chest. Mrs. Fragkio was so excited that she found it and then, she set out her plan.

Every night she waited for her husband to go in to deep sleep, unbuttoned his shirt very carefully, opened the pouch and each time she would take a coin trying to make her own savings.

As the days went by, uncle-Tryfonas noticed that his pouch was lighter but he couldn't really understand what was happening. One night, he woke up with a tickling sensation on his chest. What could've been bothering him? He asked himself half asleep. Once he was wide awake, he realized. He didn't say a word. He simply stood still.

The following day, he went down to the beach and started looking around the cliffs. He then bent over, picked something up, opened his pouch and hid it.

That night, Mrs. Fragkio was eagerly waiting to hear her husband snoring. She carefully unbuttoned his shirt, opened the pouch, reached in to get a coin but didn't make it all the way. She immediately started screaming and was jumping all over the place from the pain.

Uncle-Tryfonas had a crab hidden in the pouch which gave a bite to Mrs. Fragkio that will never be forgotten. So he gave her a good lesson about not touching other people's things.

* Free adaptation of a short story from the book "The Island as it cries and laughs" by Zafiris Vaos, Milos 1958

Η Μήλιος
μέσα από τα μάτια
των φωτογράφων
Milos in the eyes of
the photographers

Μάντη Λυκερίδου Βελητά, Μήλος
Mady Lykeridou Veleta, Milos, Greece

Λώρ Βασκονί, Παρίσι, Γαλλία
Laure Vasconi, Paris, France

Βασίλης Γεροντάκος, Αθήνα
Vassilis Gerontakos, Athens, Greece

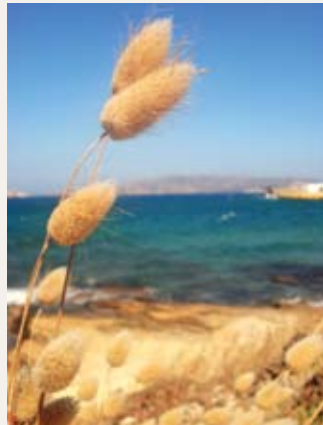
Γιακουμής Λιλής, Μήλος
Giakoumis Lilis, Milos, Greece

Σταμάτης Μενής, Χίος
Stamatis Menis, Chios, Greece

Βαγγέλης Ριζόπουλος, Πάτρα
Vangelis Rizopoulos, Patra, Greece

Γιάννης Χαβάκης, Μήλος
John Chavakis, Milos, Greece

